

PROGRAM ROZVOJA OBCE KURIMANY

2015

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kurimany na roky 2015 - 2023
Územné vymedzenie :	Obec Kurimany
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHSR:	16.12.2015
Dátum platnosti:	Od 01.01.2016 do 31.12.2023
Verzia	1.1
Publikovaný verejne:	01.01.2016

I. ÚVOD

Tento dokument bol spracovaný na základe zákona č. 309/2014 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorým sa zmenil pôvodný zákon č. 539/ 2008 Z. z.. Nový zákon o podpore regionálneho rozvoja s účinnosťou od 1. januára 2015 prináša viaceré zmeny aj v možnostiach dotácií pre subjekty územnej spolupráce a zmenila sa tiež definícia partnerstva, preto sa nový zákon dotýka výrazne priamo obce, ale i ďalších subjektov regionálneho rozvoja. Doterajšie Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) sa po novom nazývajú Programy rozvoja (ďalej PR) a významnou zmenou je aj možnosť pre obce vypracovať Spoločný program rozvoja obcí (ďalej SPR) pre viacero územných samospráv. Obec Kurimany sa napriek tejto možnosti a úvahám o využití nového prístupu a zapojení sa do SPR rozhodla, že vzhľadom k špecifickosti si vypracuje samostatný PR.

Podľa § 12 písmena b) bude zároveň napĺňať zákonom stanovenú povinnosť, t. j. okrem každoročného vyhodnocovania plnenia programu rozvoja, zašle vždy na VÚC PSK do 31. mája správu o jeho plnení.

Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v PHSR VÚC PSK, na území ktorej sa nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. Je komplexným dokumentom a nositeľom rozvojovej politiky územnej samosprávy, predstáva jej vedenia a obyvateľov o budúcnosti. Poskytuje celkový pohľad na rozvoj obce, pričom sa podrobnejšie zaoberá ekonomickými a sociálnymi aspektmi.

Obec v podobe programu rozvoja získava nástroj na proaktívne riadenie rozvoja, založené na iniciovaní potrebných a žiaducich zmien. Z tohto hľadiska ho možno vnímať ako dôležitý nástroj marketingovej komunikácie. Obec vypracovaním programu rozvoja dáva najavo záujem o svoju budúcnosť, ako aj budúcnosť svojich obyvateľov a súčasne tým preberá na seba zodpovednosť za ďalší rozvoj.

Vypracovaním programu rozvoja splňajú obce jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie - princíp programovania. Podľa tohto princípu sa podpora zo zdrojov Európskej únie viaže na vypracovanie programových dokumentov, preto zákon o podpore regionálneho rozvoja definuje štyri programové dokumenty regionálneho

rozvoja, pričom na úrovni obce túto úlohu podľa § 5 plní program rozvoja obce (PR) alebo spoločný program rozvoja (SPR), musí byť aj v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Partnerskej dohode, ktorá predstavuje strategický dokument pre čerpanie finančných prostriedkov zo štruktúr EÚ v programovom období 2014 až 2020 a v súlade s novým programovým obdobím pre čerpanie štrukturálnych fondov pre roky 2014 - 2020 v nadväznosti na možnosti čerpania dotácií aj spoza hraníc SR v oblasti európskych dotačných schém. Z toho vyplýva, že obec pre získanie finančnej podpory z dotačných a grantových schém musí preukázať súlad zamýšľaného projektu s regionálnymi stratégiami i miestnou, ktorú reprezentuje program rozvoja obce. V zmysle zákona je nevyhnutnou podmienkou ku predloženiu Žiadosti o nenávratné finančné pomoci.

Programovanie je participatívny proces, to znamená, že ho vykonávajú resp. sa na ňom podieľajú

tí, ktorí rozhodujú o budúcnosti obce. Programovanie je interaktívny proces, to znamená, že proces tvorby dokumentu je poháňaný zdola nahor a rozmyšľaním zhora nadol. Zdola - občania, členovia tímu, zhora - volení predstavitelia obce, starosta obce, pracovníci obecného úradu, odborníci, poslanci a ďalší aktéri regionálneho rozvoja pôsobiaci na princípe partnerstva.

Je dôležité si uvedomiť, že tak ako plynie čas, tak sa menia rôzne systémy, ktoré menia prostredie, a že aj PR obce ako strednodobý program nezostane bez zmien. Ku strategickým dokumentom sa je potrebné vracieť, pracovať s nimi a aktualizovať ich po dosiahnutí určitej etapy vývoja či zmene podmienok.

Základné princípy tvorby PR:

- je založený na kvalitných a overených dátach,
- je výsledkom komplexných analýz v troch kľúčových politikách - oblastiach,
- je vytvorený partnerstvom hlavných aktérov územia,
- je v súlade s udržateľným využívaním hodnôt a zdrojov konkrétneho územia,
- je vyjadrením vízie v konkrétnych stratégiách a rozvojových projektoch.

II. METODIKA TVORBY PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE

Proces strategického plánovania predstavuje súbor nadväzujúcich činností, ktoré sú riadené tak, aby viedli k naplneniu vopred stanovených a hierarchicky usporiadaných cieľov.

Strategické plánovanie podpory regionálneho rozvoja pozostáva z týchto troch hlavných procesov: programovanie, finančné riadenie a monitorovanie, tiež hodnotenie výstupov.

V rámci **programovania** sa analyzuje východisková situácia, definujú sa strednodobé ciele, určuje sa primeraná stratégia a vyberajú sa vhodné aktivity na jej realizáciu.

Prostredníctvom **finančného riadenia** sa zabezpečuje finančná podpora na realizáciu podporených aktivít.

V procese **monitorovania a hodnotenia** sa zbierajú a analyzujú dáta o realizovaných a plánovaných aktivitách vo väzbe na finančné zdroje a programovú štruktúru.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce z hľadiska štruktúry podľa zákona č. 309/2014 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja obsahuje 5 častí: analytickú, strategickú, programovú, realizačnú a finančnú, v ktorých :

- a) analyzuje možnosti hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, stanovenie cieľov a prvoradých potrieb,
- b) stanovuje úlohy a prvoradé potreby v rozvoji technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie, vo vzdelávaní, v kultúre a v ďalších oblastiach podľa § 3 ods. 2,
- c) navrhuje finančné a administratívne zabezpečenie.

Analytická časť dokumentu obsahuje analýzu vnútorného, vonkajšieho prostredia a zhodnotenie súčasného stavu. Súčasťou je sprehľadnenie prírodných, kultúrnych, ľudských, materiálnych a ekonomických zdrojov obce. Hlavným zdrojom údajov, ktoré sme použili pri analýze týchto oblastí života obce bola samotná samospráva obce - jej predstavitelia, občania obce, najmä tiež ŠÚ SR a internet. Občania sa do procesu zapojili hlavne vyplnením dotazníka v rámci prieskumu verejnej mienky, ale tiež do problémovej analýzy, tvorby vízie a SWOT analýzy.

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

Táto obsahuje:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Programová časť obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, t.j. pozostáva z aktivít, realizáciou ktorých by sa mali naplniť stanovené ciele. Ku každej aktivite je priradený predpokladaný termín a osobná

zodpovednosť za realizáciu, výška nákladov a zdroje finančných prostriedkov, z ktorých sa bude čerpať pri ich samotnej realizácii. Obsahuje tak podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike na úroveň opatrení a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov.

Realizačná časť ako súčasť programovej je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce/VÚC, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce/VÚC s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce/VÚC formou akčných plánov.

Táto obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky ($x+2$) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Finančná časť s prepojením na programovú obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce

Táto obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno - ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce.

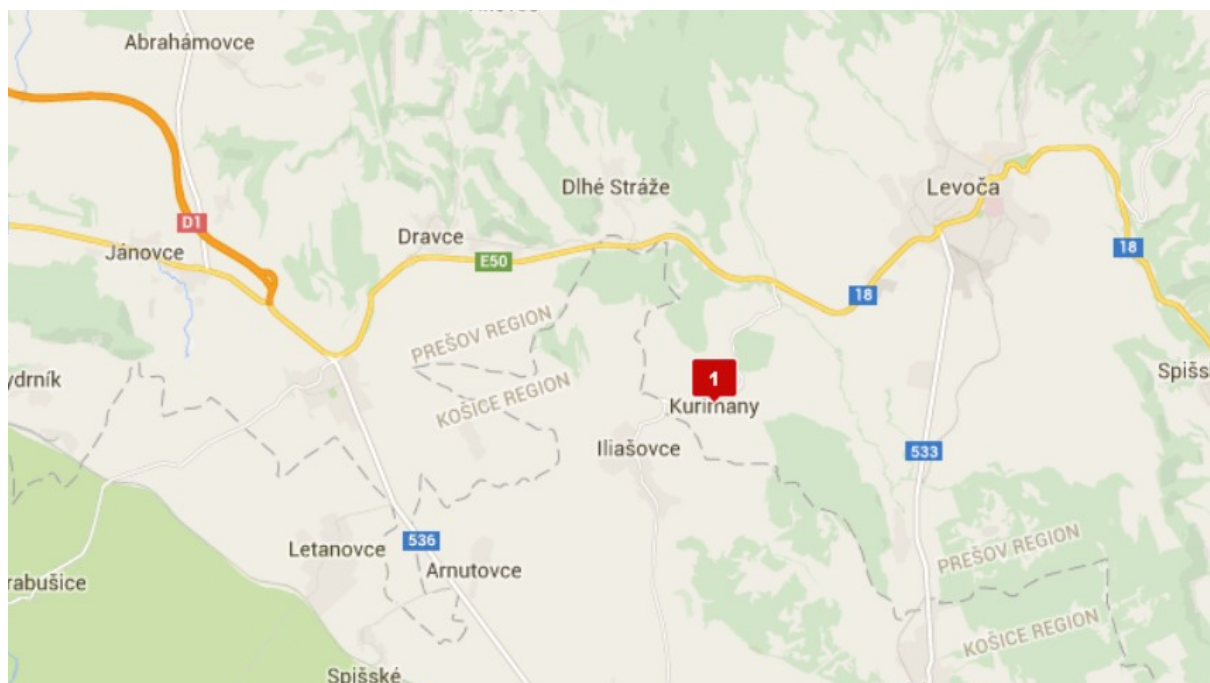
Pri zostavovaní **finančného rozpočtu** sa vychádzalo z plánovaného odhadu nákladov na jednotlivé aktivity obce (stanovené v súčinnosti s obcou) a možností získavania zdrojov.

To, či sa realizáciou aktivít naplnili stanovené ciele, sa zisťuje porovnaním plánovaných hodnôt merateľných ukazovateľov a skutočného stavu. V tomto prípade to bude počet zrealizovaných aktivít.

Riadiaci tím na záver zabezpečí finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie:

1. prerokovanie dokumentu v orgánoch samosprávy (rada, zastupiteľstvo, výbory, komisie),
2. schválenie dokumentu zastupiteľstvom
3. samospráva informuje verejnosť o schválení PHSR (úradná tabuľa, webová stránka, apod.)

Celý tento proces by mal viesť jednak k zefektívneniu činnosti samosprávy a tiež k jej sprehľadneniu a priblíženiu občanom obce.

Obrázok 1: Poloha obce Kurimany

Zdroj: www.mapa.zoznam.sk

III. AUDIT ZDROJOV OBCE

A) Z HISTÓRIE OBCE

Obec bola založená nemeckými kolonistami z Porýnia v polovici 13.stor. Tí so sebou priniesli kult sv. Kvirína. Až do roku 1465 patrili Kurimany do Spoločenstva Spišských Sasov. Po tomto roku sa dostali vlastníctva Spišského hradu a premenili sa na poddanskú dedinu.

Obec Kurimany bola založená v časoch christianizácie Spiša ako Villa s. Quirini. Meno dostala po sv. Kvirínovi, ktorý je ešte aj dnes patrónom obce. V blízkosti terajšieho kostola sa pod zemou nachádzajú základy starého, gotického kostola. Kameň z tohto kostola bol použitý pri stavbe terajšieho kostola v roku 1806. Predtým boli v obci staršie drevené kostoly.

V obci sa nachádzajú pozostatky osady z obdobia približne 2500 rokov pred Kr.. Založenie obce sa pripisuje veľkomoravským Slovanom. Našli sa pozostatky starých slovanských obydlí z 8. - 11. storočia po Kristovi.

Prvá písomná zmienka o Kurimanoch (vtedy Villa Quirinia) je z roku 1298 na listine 24 spišských kráľovských farárov. Na tej istej listine sa prvý krát spomína aj Spišská Nová Ves.

Po tatárskom vpáde (1241-1242) začali na Spiš prichádzať kolonizátori, saskí Nemci. Založili Levoču, ktorá sa stala ich hlavným mestom. Levočskí mešťania zakladali dvory mimo územia mesta. Kurimany boli pravdepodobne založené podobným spôsobom, ich zakladateľ je pravdepodobne comes Fridricus, čiže gróf Fridrich (okolo roku 1250). Kurimany patrili do Spoločenstva spišských Sasov založeného listinou z roku 1271. Boli právne mestečkom, obyvatelia boli slobodní občania.

V roku 1465 získal Imrich Zápoľský Spišský hrad a spolu s nim aj okolité osady a dediny, medzi nimi aj Kurimany. Kurimany tak postupne upadli na úroveň poddanských dedín, rovnako obyvatelia obce sa stali poddanými hradného panstva. Bohatší Nemci sa odsťahovali do Levoče.

Počas povstania Štefana Bočkaja, dňa 9. novembra 1605 prepadli obec hajdúsi. Po tom, čo sa neúspešne snažili dobyť Spišský hrad, sa rozhodli pomstiť sa panovníkovi tak, že plienili jeho poddanské obce. Po vpáde Bočkajových hajdúchov ostali v Kurimanoch len 3 domy, ostatné boli vypálené. Neskôr boli Kurimany opäť napadnuté a vypálené počas ďalších povstaní v rokoch 1619 a 1677.

V roku 1700 mali Kurimany 33 obyvateľov - všetci boli Nemci. V roku 1731 tu žilo 52 ľudí, v roku 1752 bol počet obyvateľov 51. Medzitým sa Kurimany poslovenčili. V roku 1784 žilo v Kurimanoch 81 obyvateľov v 11 domoch a v roku 1831 tu bolo už 124 obyvateľov. V roku 1870 mala obec 173 obyvateľov, všetci boli rímskokatolíci, väčšinou slovenskej národnosti.

Počas prvej svetovej vojny odišlo na frontu 37 chlapov z Kurimian, ôsmi na bojisku zahynuli. Po skončení vojny v roku 1918 bola založená Československá republika. Kurimany patrili do Spišskej župy so sídlom v Levoči. Maďarské pomenovanie obce Kiskérény sa zmenilo na slovenské Kurimany, úradnou rečou sa stala slovenčina. Všetci obyvatelia obce sa živili roľníctvom.

Vyhlásenie Slovenského štátu v roku 1939 prijali obyvatelia Kuriman s nadšením. Po začatí druhej svetovej vojny odišlo do armády 14 Kurimančanov.

Na jeseň 1939 postihla (z dôvodu nízkej životnej úrovne a zanedbanej hygieny) obec epidémia - brušný týfus, následkom čoho v priebehu mesiaca zomrelo v obci 7 ľudí.

V decembri 1944 bola obec zapojená do elektrickej siete.

V rokoch 1944 a 1945 boli v Kurimanoch maďarské, neskôr nemecké vojská. V januári 1945 útočilo Nemecké delostrelectvo z Kuriman na sovietskú armádu, ktorá bola v Domaňovciach. 26. januára nemecké vojská odišli a na druhý deň boli Kurimany oslobodené sovietskou armádou.

Zo 157 voličov v Kurimanoch získala vo voľbách v roku 1946 Demokratická strana 147 hlasov, Komunisti dostali 8 hlasov.

Od skončenia 2. svetovej vojny cítili Kurimanskí roľníci silný nátlak na vytvorenie spoločného roľníckeho družstva. Nátlaku odolávali až do roku 1957, potom sa po konflikte so štátom rozhodlo 14 roľníkov vstúpiť do Jednotného roľníckeho družstva, ostatným neskôr štát pôdu odobral v prospech JRD. V roku 1973 bolo JRD v Kurimanoch spojené s JRD v susednej obci Iľiašovce.

Podrobná história

Pravek

Po preskúmaní doterajších archeologických výskumov a prieskumov môžeme konštatovať, že v katastri obce žili pravekí ľudia už v mladšej dobe kamennej. Boli to najstarší poľnohospodári, ktorí začali kultivovať dovtedy neobrábanú zem.

Kataster obce Kurimany je v pozornosti archeológov od roku 1981. V máji roku 1981 bol urobený prieskum polohy Za lesíkom. Na východnej strane temena kopca bola výrazne tmavšia ornica a pamiatkami po osídlení tejto polohy človekom. Na viacerých miestach vedľa orbou narušených ohnísk, obložených kameňmi sa nachádzali úlomky kamenných nástrojov, črepy z hlinených nádob, uhľíky a zvieracie kosti.

Praveká osada s rozlohou okolo 8000 m² bola pravdepodobne opevnená valom, ktorého pozostatkom je aj časť terajších medzí. Najmä črepy z mís a hrncov zaraďujú túto lokalitu do neskorej doby kamennej - eneolit do obdobia okolo 2500 rokov pred Kr.

V októbri roku 1981 a v roku 1982 bolo prieskumom zistené sídlisko na rozlohe okolo 12 000 m² v polohe Pod Reibargom. Cez lokalitu vedie cesta od Levoče do Kuriman a tá rozdelila celú sídliskovú plochu s pamiatkami po osídlení v mladšej dobe kamennej - neolite v období asi 5000 rokov pred Kristom. V časti osídlenej plochy nad štátnou cestou sa na ornici s tmavým zafarbením dali identifikovať štyri veľkopriestorové domy najstarších poľnohospodárov. Približná šírka domov je od 5 do 10 metrov a dĺžka od 10 do 25 metrov. V priestore pod štátnou cestou je súvislá tmavá humusovitá ornica a tam sa nedali identifikovať žiadne domy. Jednotlivé kultúrne jamy a kolové jamy príbytkov sa zistili až v roku 1983, kedy sa pozemky na lokalite odvodňovali. Pri týchto prácach sa zistili slovanské domy z obdobia 8.-11. storočia po Kristovi. Prieskum lokality sa opakoval ešte v roku 1994. Prieskumom neolitických domov sa získali prevažne črepy z nádob mladšej lineárnej a bukovohorskej keramiky, štiepaná industria a mazanica zo stien domov. V miestach príbytkov predveľkomoravských a veľkomoravských Slovanov sa našli črepy z hlinených hrncov s výraznou vlnicovitou výzdobou, kamenný brús a pri jamách s prepáleným dnom a kameňmi aj železná troska.

Okrem terajšej štátnej cesty lokalitou prechádza stredoveká cesta, ktorá viedla od Levoče cez vrch i potok Bicír k polohe Roveň a odtiaľ južným smerom nad Iľiašovce, kde sa

pripájala na významnú stredovekú komunikáciu v druhej polovici 13. storočia v listinách uvádzanú ako **"Magna via" - Veľká cesta**.

Veľká cesta v smere východno-západnom spájala v 13. storočí Spišské Podhradie, "Starú Levoču", Kurimany, Iľašovce a Spišský Štvrtok, kde sa rozvetvovala v smeroch na Kežmarok, Hozelec, Poprad a na Vydrník. Katastrom Kuriman táto cesta prechádzala od brodu v Levočskom potoku a brodu na potoku Bicír severnejšie od polohy Pri troch studniach. Východne od obce sa rozvetvovala. Severný ťah viedol ponad obec k prameňom nad Rotundou a odtiaľ k ceste nad Iľašovcami. Stredný ťah cesty viedol cez obec a zhruba sledoval terajšiu cestu do Iľašoviec. Tretia, južná vetva cesty, viedla po severnom svahu kopca Lúč k polohe Za lesíkom a odtiaľ k spomínanej ceste nad Iľašovcami. Pre archeológov je pozoruhodná poloha s pomenovaním Rotunda. Doterajšie prieskumy polohy nedávajú jasnú odpoveď na otázku, či pomenovanie polohy súvisí s takmer kruhovým tvarom parcely ohraňenej výraznými medzami, alebo poloha dostala pomenovanie snád' po sakrálnnej stavbe kruhového pôdorysu. Vzhľadom na blízkosť významnej stredovekej cesty a výdatný vodný zdroj sa existencia sakrálneho objektu v tejto polohe nedá vylúčiť. Južne od Rotundy, v polohe Pod rotundou, sa na tmavosivých plochách ornice našli črepy hlinených nádob z doby bronzovej. Uvedené údaje o pravekom i stredovekom osídlení obce Kurimany a jej chotára nepripúšťajú úvahy o neosídlení tohto regiónu. Je predpoklad, že ďalší systematický výskum doplní naše doterajšie poznatky.

Stredovek: Slobodné mestečko

Kurimany vstupujú do dejín v 13. storočí. O ich začiatkoch však nemáme priame doklady, preto je treba podrobiť najstaršie historické doklady analýze. Prvýkrát sa Kurimany spomínajú pod vlastným menom v listine, ktorou Bratstvo 24 spišských kráľovských farárov obnovilo svoje stanovy. Členovia Bratstva sa k tomuto účelu zišli v roku 1298 v kostole sv. Ladislava v Spišskom Štvrtku. Medzi nimi sa uvádza aj farár **"de S. Quirino" - zo Sv. Kvirína**. Tak sa totiž v tej dobe obec menovala podľa svojho patróna. Z tejto listiny je vidieť, že obec v tom roku nielen už jestvovala, ale mala aj kostol a významnú faru.

Kurimany teda patrili do **Spoločenstva spišských Sasov**, založeného listinou z roku 1271. Boli teda právne mestečkom. Ich obyvatelia boli slobodní, akiste z veľkej časti Nemci. Nemali nad sebou zemepána a súdiť ich mohol len vlastný richtár a rada, ktorých si každoročne volili. Mali tiež právo voliť si farára, právo slobodne užívať si polia, lúky a lesy, právo obchodovať, právo odkazovať svoj majetok potomkom a mnohé iné práva, ktoré umožnili, že Spiš sa stal hospodársky a kultúrne silnou oblasťou v rámci Uhorska. Ich výhodou i nevýhodou bola poloha mimo hlavných ciest, čo neskôr viedlo aj k stagnácii vývoja mestečka.

Na založenie Kuriman nemeckými kolonistami poukazuje aj ich patrón, sv. Kvirín mučeník, ktorý je v našom prostredí neobvyklý. V súčasnosti sa ako patrón na Slovensku nikde okrem Kuriman nevyskytuje. Uctievaný bol najmä v Porýnsku, odkiaľ došli aj naši nemeckí kolonisti. Akiste si jeho kult doniesli zo sebou. Je patrónom proti chorobám nôh, proti dne, hnissavým zápalom, moru, chorobám uší, pukom, kiahňam, vyrážkam na koži, proti chorobám očí a proti nemociam koní.

V roku 1412 si kráľ Žigmund požičal od poľského kráľa značnú sumu peňazí, za čo mu dal do

ich vrátenia do zálohy 13 z 24 spišských miest. Šlo o mestá väčšie a bohatšie. Kurimany spolu so Spišským Štvrťkom a inými 9 mestečkami sa do zálohu nedostali. Ostali v Uhorsku a na správu svojich záležitostí si vytvorili na základe spišského privilegia **Spoločenstvo XI spišských miest.**

Rozdelenie Spoločenstva 24 spišských miest na 13 zálohovaných a 11 nezálohovaných miest bolo pre naše mestecká tragické. Ani vytvorenie Spoločenstva XI spišských miest ich nechránilo od toho, aby ich v roku 1465 panovník daroval Imrichovi Zápoľskému spolu so Spišským hradom. Tak postupne upadli na úroveň poddanských dedín a stali sa poddanskými dedinami Spišského hradného panstva a jeho majiteľov: Zápoľských (1465-1528), Turzovcov (1531-1636) a Csákyovcov (1638-1848).

1526-1915: Poddanská dedina

Zatiaľ čo do druhej polovice 15. storočia boli Kurimany mestečkom a dokonca aj Zápoľskí tento stav rešpektovali, nastali v 16. storočí podstatné zmeny, najmä po tom, čo sa majiteľmi Spišského hradu a k nemu patriacich mestečiek stali Turzovci.

Z urbára z roku 1565 sa dozvedáme že to bolo 8 celých gazdovstiev, teda asi toľko alebo o niečo menej domov a okolo 40 obyvateľov.

17. storočie bolo pre Kurimany zvlášť kritické. Prispelo k tomu aj povstanie Štefana Bočkaja. Jeho hajdúsi sa potulovali okolo Levoče od 9. novembra 1604 do roku 1605. Všade rabovali, zanechávali za sebou spúšť. Plienili dediny a mestecká. Akiste neraz sa to stalo aj Kurimanom. Vidíme to zo súpisu domov z roku 1605. V Kurimanoch boli už len tri domy.

Ani ďalšie stavovské povstania Kurimany neušetrili. Boli vyplienené povstalcami Gabriela Betlena 29. septembra 1619, a 22. septembra 1677 kuruci vyplienili nielen obec, ale aj kostol a úplne ho zdevastovali. Spálili pri tom mnohé staré, iste cenné gotické sochy.

Situáciu v Kurimanoch okolo roku 1700 ilustruje zápisnica z kanonickej vizitácie prepošta Zsigraya. Kostol bol v dezolátnom stave, bez majetkov. Bol filiálkou Smižian. Obyvatelia sa nepamätali na pôvodného patróna kostola. Nazdávali sa, že ním bol sv. Martin.

V druhej polovici 17. storočia bol zemepánom Kuriman gróf Štefan Csáky. Človek, ktorý v roku 1770 postavil nový kostol v Iľiašovciach, kde v kaštieli aj býval. Krátko nato postavil aj letohrádok Sans Souci nad Iľiašovcami, kde sa schádzala nobilita z celej krajiny. V dôsledku toho, že jeho manželka Júlia do svojho salónu zaviedla myšlienky Voltaira, ho však dal v roku 1803 zbúrať. Gróf sa utiahol a venoval sa náboženstvu. V roku 1806 dal zbúrať aj starý kostol v Kurimanoch a postaviť dnešnú budovu. Chór bol drevený, maľovaný. Organ s piatimi mutáciami. Krstiteľnica sa používala stará, s rokom 1116. Vo veži boli dva zvony. Cinterín bol už za obcou, zväčšený v roku 1830. Kurimany nemali ani faru, ani školu.

Ako sme na to už poukázali, od 16. storočia boli Kurimany už normálnou poddanskou obcou Spišského hradu. Občania jeho majiteľom odvádzali jednak peňažné poplatky, jednak naturálne dávky. V rokoch 1565- 1638 platili ročne ako daň 7 zlatých a 14 denárov. Okrem dane odvádzali poplatky aj za iné povinnosti. Platili poplatok "za víno" 8 zlatých 25 denárov a "za pivo" 5 zlatých 25 denárov. Boli to poplatky za to, že neplnili povinnosť voziť a čapovať pánske víno a pivo. Z naturálnych dávok odvádzali do hradu v uvedenom období ročne po 8 gbolov ovsu, jačmeňa a žita. Okrem toho museli odovzdávať do panskej kuchyne ročne 1 teľa, 7 husí, 14 kurčiat a 70 vajec. Robotné povinnosti vykonávali na "novom majeri" pri Trst'anoch. Obilie mleli v Eotvošovskom mlyne vzdialenom od obce pol hodiny. Palivové a stavebné

drevo dostávali z pánskych lesov. Mali však nedostatok lúk a pastvín. Je zaujímavé, že obyvatelia Kuriman boli pomerne bohatí.

Pri sčítaní obyvateľstva v roku 1870 mala obec 24 domov a 173 obyvateľov. V domoch bývalo priemerne 8-9 ľudí. Väčšinou to boli roľníci, bol len 1 baník, 2 pastieri, 1 uhliar a 6 sluhov a nádenníkov. Okrem uvedených domov bola v obci aj cigánska koliba, v ktorej býval Ján Gábor s 3 členmi rodiny.

Stav obyvateľstva o desať rokov neskôr bol podobný: 29 domov, v nich 30 bytov, ktoré obývalo 33 domácností. Obyvateľov bolo 168, z nich boli 164 Slováci, 1 Nemec a 2 Cigáni. Všetci obyvatelia boli rímskokatolíci. Horšie to bolo s gramotnosťou. Negramotných bolo ešte 33 mužov a 26 žien, pologramotných 12 mužov a 31 žien. Podľa zamestnania boli 16 gazdovia, 7 sluhovia, 2 slúžky, 5 robotníci, 4 želiari, 7 živnostníci, 5 tovariši, 10 nádenníci a 59 školopovinné deti. Zo žien pracovalo 32 v domácnosti a 11 v poľnohospodárstve.

I. Svetová vojna

Ťažká hospodárska a sociálna situácia počas 1. svetovej vojny zasiahla aj obyvateľov Kuriman. Medzi ľuďmi panovala bieda. Ženy museli obrábať polia a vykonávať práce na hospodárstve bez mužov, lebo viacerí odišli k vojsku. Z Kuriman narukovalo 37 chlapov. Svoje životy vo vojne položilo 8 mužov: Matej Pollák, Michal Hric, Jozef Hric, Ján Hric, Martin Hric, Martin Frankovič, Michal Frankovič a Michal Slejzák. Na pamiatku vo vojne padlých Michala a Martina Frankoviča postavila rodina pri škole kamenný pomník - kríž.

Dlhú, vyčerpávajúcu a neúspešnú vojnu a vlastné vnútorné rozpory Rakúsko - Uhorsko neprežilo. Na jeho troskách vznikli nové štáty. Československý národný výbor v Prahe 28. októbra 1918 vyhlásil Československú republiku. O dva dni na to Slovenská národná rada v Turčianskom Sv. Martine vyhlásila pripojenie sa Slovákov k novému štátu. Novú politickú moc na Spiši predstavovala Spišská župa, do ktorej patrili aj Kurimany. Obyvatelia Kuriman sa týmto zmenám potešili a prijali ich s nádejou na lepšiu budúcnosť. Kronikár obce píše, že verejný poriadok nebol narušený žiadnymi výtržnosťami. Naopak, pokoj a radosť panovala všade. Badateľný bol obrat k lepšiemu. Maďarské pomenovanie obce Kiskérény sa zmenilo na Kurimany, úradnou rečou sa stala slovenčina. Žiaci v kurimanskej jednotriedke sa konečne mohli učiť po slovensky. Najstarší obyvatelia obce spomínajú, že okrem modlitby Otčenáš sa aj tak po maďarsky nič nenaučili.

Medzivojnové obdobie

Pri sčítaní ľudu v roku 1919 bolo v obci 33 domov, 189 obyvateľov (87 mužov, 102 žien), všetci národnosti československej, všetci vierovyznania rímskokatolíckeho. Pozemky boli značne rozdrobené delením medzi sebou, ženbou a dedením. Z hospodárskych plodín sa najviac pestoval jačmeň, raž, ovos, menej pšenica, pestovalo sa hodne zemiakov, kapusty a repy. Na krmné účely sa pestovala d'atelina, lucerna, ľadník a špargeta. Hojne sa tiež pestoval hrach, fazuľa, ľan a konope. Úroda jednotlivých plodín bola 6-8 násobná. Gazdovia na záprah používali kone a voly, chudobnejší však len kravy. Chov hospodárskych zvierat bol zameraný na kravy, kone, ovce a kozy. Z hydiny to boli husi a sliepky, menej kačice. Kurimanské ženičky bolo vidieť na trhoch v Levoči a Spišskej Novej Vsi predávať mlieko, maslo, vajíčka, tvaroh a hydinu. Trhy v Levoči boli vždy v piatok. V obci bolo asi 5 včelárov, ktorí mali 30 úľov. V chotári sa nenachádzali nerastné suroviny, v lomoch sa ťažil

len pieskovec, ktorý sa používal na stavbu domov. V potoku Bicír a v Levočskom potoku sa ťažil jemný piesok, ktorý sa predával do Levoče. Spolu s predajom dreva z lesov to bol drobný zárobok pre obyvateľov Kuriman.

O situácii v obci koncom 20. rokov sa rovnako dozvedáme z revíznej správy, napísanej pri revízii obce v roku 1928. Starostom obce bol Michal Baluch, pokladníkom Michal Tvaroch. Obec mala 212 obyvateľov. Zamestnancami obce (platila ich obec) boli: pôrodná baba, doručovateľ a starosta. Obec bola opatrená orientačnými tabuľami, číslovanie domov bolo v poriadku, mala zástavu na obecnú budovu, mala spracovaný štatút. Obec nevlastnila obecný majetok. Lesného hájnika mal urbariát. Ten bol súčasne poľným hájnikom, dostával 900 Kč ročne. Poľovné právo mal urbariát. Ohňohasičský sklad bol nový.

Aké bolo politické názorové spektrum obyvateľov Kuriman, ukazujú výsledky volieb v roku 1935. Do poslaneckej snemovne získala v Kurimanoch Republikánska strana 23 hlasov, Československá ľudová strana 1 hlas, Hlinkova slovenská ľudová strana 90 hlasov. Ďalšie tri hlasy boli dané dvom malým stranám a 4 boli neplatné. Najviac hlasov (75) získala HSĽS aj vo voľbách do senátu, krajského a okresného zastupiteľstva.

Ekonomický život v obci sa v medzivojnovom období rozvíjal s menším dynamizmom, než tomu bolo v celoplošných pomeroch. Nepribudli žiadne finančné a materiálne zdroje na výstavbu obce. Bolo vystavaných niekoľko murovaných domov, hasičský sklad, boli urobené drobné opravy na kostole a hlavnou bola výstavba novej školy.

II. Svetová vojna

Nepriaznivý vývoj medzinárodno - politickej situácie v roku 1938 sa prejavil aj v podmienkach obce. Začiatkom roku 1938 bol nácvik protiletectkej civilnej ochrany (CPO). V obci sa konalo zatemňovacie a poplachové cvičenie. Kronikár uvádza, že 25. januára toho roku bol pozorovaný zaujímavý úkaz - polárna žiara. Keď 23. septembra 1938 bola vyhlásená mobilizácia, aj z Kuriman narukovali k vojsku záložníci, muži vo veku do 40 rokov.

Vyhlásenie autonómie Slovenska prijali obyvatelia s veľkým nadšením. Prvé voľby do Slovenského snemu sa uskutočnili 18. decembra 1938. Vo voľbách kandidovala iba jedna strana - HSĽS. Až 98% voličov odovzdalo svoj hlas tejto strane. Na budove školy bola po voľbách vyvesená biela zástava na znak toho, že všetkých 115 voličov sa vyslovilo za nové Slovensko. V obci bola založená Hlinkova garda, pod vedením učiteľa bola 20. februára 1939 založená Hlinkova mládež. Keď slovenský snem vyhlásil 14. marca 1939 slovenský štát, aj v Kurimanoch zneli kostolné zvony. Doba bola hektická, 15. marca bola vyhlásená mobilizácia piatich odvodných ročníkov. Z neďalekej Spišskej Novej Vsi bolo počut' 24. marca výbuchy, keď deväť maďarských bombardovacích lietadiel bombardovalo spišskonovoveské letisko. Málokto vie, že od 18. marca 1939 vstúpilo do platnosti nariadenie o jazde vozidiel po pravej strane.

Vznik a priebeh vojny poznačil životy ľudí na ďalšie roky, aj keď sa priame boje a vojnové aktivity v regióne neodohrávali. V roku 1942 sa medzi deťmi rozšíril svrab a následne epidemické ochorenie na osýpky. V uvedených rokoch sužovali ľudí nielen spoločenské a politické nepokoje a následnými hospodárskymi následkami, ale akoby sa zahrávalo aj počasie. V zime tuhé mrazy, skoro na jar vysoké teploty, dažde, skorý sneh. Dňa 21. júla 1943 sa cez región prehnala zúrivá búrka. Padali ľadovcové krúpy o veľkosti orechov. Za necelé dve hodiny napadlo 123 mm

zrážok. Dole dedinou sa valil prúd vody, ktorý splavoval drevené brvná a konáre. Voda zaplavila domy, pivnice, dvory, sýpky aj izby. Táto búrka urobila značné škody na obilí a zemiakoch. Následkom veľkej vody sa celkom zmenil vzhľad obce. Bolo potrebné čistiť nielen koryto potoka, ale aj celú obec. Zanedlho, v auguste, boli zasa veľké horúčavy - v tieni namerali 37 stupňov Celzia a už 16. októbra napadol prvý sneh. Významným medzníkom v živote obyvateľov obce bolo **napojenie na elektrickú sieť**. Delegácia na čele so starostom bola 11. januára 1944 rokovat' vo Východoslovenských elektrárňach v Prešove o možnosti zapojenia. Montážne práce spojené s elektrifikáciou sa vykonali v mesiacoch júl a august. Obec bola zapojená do elektrickej siete dňa 2. decembra 1944.

Kronikár uvádza, že 19. júla 1944 bolo prvýkrát v dedine počuť detonácie delostrelectva. To bolo znamením, že front sa približuje. Doposiaľ sa vojnové udalosti dotýkali života ľudí nepriamo. Vojská levočskej posádky 31. augusta 1944 prechádzali smerom na Kráľovu hoľu, krátku zastávku mali v obecnej škole.

Nemeckí vojaci sa na Slovensku opevňovali. Každé mesto a obec museli dodať na práce určitý počet pracovníkov - na kopanie zákopov. Z Kuriman denne v okolitých lesoch pracovalo okolo 60 robotníkov. Nemci im za prácu platili slovenskými peniazmi. Na pamiatku padlým vojakom dal postaviť za obcou, pri ceste do Iľiašoviec, Štefan Gavlač kamenný kríž s nápisom "Neznámemu vojakovi". Z Levoče do Kuriman sa presťahovali pátri jezuiti.

Začiatkom roka 1945, od 3. do 8. januára, boli v obci maďarské vojská. Nemeckí vojaci prišli do Kuriman 18. januára, bolo ich asi 40. O štyri dni odišli. Druhá skupina nemeckých delostrelcov a mínometčíkov prišla 23. januára. Na druhý deň sa začali v okolí obce bojové akcie nemeckého delostrelectva. Paľba bola nasmerovaná na obec Domaňovce, kde už boli ruské vojská. Občania tieto dni do 26. januára prečkali v pivniciach. Vojská Červenej armády oslobodili Kurimany 28. januára 1945. Na ich počesť je na obecnej škole pamätaná tabuľa.

Po vojne sa minuli zásoby potravín aj spotrebného tovaru, výroba ožívala len pomaly. Nedostatok potravín podnietil drahotu, čierny trh, priekupníctvo. Z Kuriman bolo na fronte 8 vojakov. Jeden z nich, Štefan Babjar, padol v bojoch pri Liptovskom Mikuláši. Mŕtve telo vojaka bolo prevezené do rodnej obce a 7. mája pochované na miestnom cintoríne.

1945 -

Aj keď vo voľbách roku 1946 na Slovensku celkovo zvíťazila Demokratická strana, v rámci celej republiky to bola Komunistická strana. Dovŕšený bol boj komunistov o Slovensko. Republika sa ocitla na prahu novej dejinnej epochy - obdobia budovania socialistickej spoločnosti, obdobia diktatúry proletariátu. V rokoch 1948-1950 sa celoštátne rušilo súkromné vlastníctvo, nahrádzalo sa národnými podnikmi. Na vidieku prebiehala socializácia poľnohospodárstva, vytvárali sa jednotné roľnícke družstvá. Ich vytváranie malo politický charakter. Pri sčítaní ľudí, domov a bytov 1. marca 1950 mala obec 49 domov a 295 obyvateľov.

Použitá literatúra: Dr. Ján Dravecký a kolektív, 1998: *Kurimany v zrkadle času*

Vývoj názvu obce:

1298 - Sanctus Wuirinus, Villa SanetiQuiriniu

1458 - Semtokoryn

© Centrum prvého kontaktu Levoča

1639 - Kurimann, Kirn,
1651 - Kuriman alias villa Quirini
1773 - Kurimjan
1808 - Kurimjany
1906 - Kiskérény, Kurijmán
1920 - Kurimany
1927 - Kurimjany
1948 - Kurimany

B) ANALÝZA SÚČASNEJ SITUÁCIE V OBCI

Tabuľka 1: Základné informácie o obci

Samosprávny kraj:	Prešovský
Okres:	Levoča
Región:	Spiš
IČO:	00329291
Počet obyvateľov:	369
Rozloha:	258,34 ha
Prvá písomná zmienka:	v roku 1298

Zdroj: www.e-obce.sk/kurimany

Obec sa nachádza v strede regiónu Spiš, vyznačuje sa krásnou prírodou a bohatstvom pamiatok. S výmerou katastra 258,34 ha a počtom obyvateľov 369 leží 4 km juhozápadne od Levoče a 9 km severozápadne od Spišskej Novej Vsi. Je to v severozápadnej časti Hornádskej kotliny, v mierne zvlnenej pahorkatine na bridličnatom flyši. Priemerná ročná teplota je 6,8 °C a ročný úhrn zrážok je 625 mm. Kurimany susedia na juhu s obcou Iľiašovce, severozápadne sa nachádzajú Dlhé Stráže a Dravce, na západe Spišský Štvrtok. Severovýchodne leží okresné mesto Levoča. Severne od obce sa rozprestierajú Levočské vrchy (1200 m), južne vo vzdialenosti približne 10 km sa nachádza Národný park Slovenský raj. Nadmorská výška chotára je od 490 do 638 m, stred obce má nadmorskú výšku 521 m. Obcou preteká malý potok, ktorý sa vlieva do potoka Bícer a ten do Levočského potoka, s ústím do rieky Hornád. Najbližšie väčšie mestá sú Levoča, Spišská Nová Ves a Poprad. <http://kurimany.wz.cz/> (Kurimany v zrkadle času- dr. ján dravecky a kol. august 1998)

Obec je aktívnym členom regiónu MAS LEV, o.z. čo je občianske združenie, ktoré spája obyvateľov, predstaviteľov samospráv, občianskych združení, hospodárskych subjektov, škôl, odborných inštitúcií, projektových pracovísk usilujúcich o tieto spoločné ciele:

- Zabezpečiť realizáciu vytvorenej spoločnej integrovanej stratégie
- Zabezpečiť aktualizáciu integrovanej stratégie pre ďalšie obdobie
- Riadiť sociálny a ekonomický rozvoj regiónu
- Vytvárať podmienky pre čo najširšiu spoluprácu pri obnove a rozvoji regiónu
- Propagovať obnovu vidieckej krajiny

- Zabezpečiť efektívne využívanie zdrojov regiónu
- Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj
- Hľadať doplnkové zdroje pre financovanie aktivít

Obrázok č. 2: Región z.

Zdroj: MAS LEV, o.z.

1 PRÍRODNÉ ZDROJE OBCE

Obec je lokalizovaná v nádhernom prírodnom prostredí, ktoré sa vyznačuje čistotou a možnosťami turistického vyžitia. V okolí obce sa nachádzajú prevažne ihličnaté lesy, kde rastú najmä smrek, borovica, menej jedľa. K dispozícii sú lesné plody, liečivé rastliny a v lesoch môžeme stretnúť jeleňa, srnku, diviaka, divú mačku, kunu, lišku, veveričku. Na poliach nájdeme zajace, lasice, sysle, škrečky, myši, hraboše. Z dravých vtákov sú bežné myšiak, jastrab, kaňa, sova.

1.1 Pôda

Pôda je väčšinou hlinitá, čiastočne piesočnatá. Jej výmera za sledované obdobie nezmenila svoju veľkosť a kataster má 258,34 ha, z čoho cca 75 % je poľnohospodárska pôda a cca 25% nepoľnohospodárska. Pomer medzi týmito zložkami sa za posledných 5 rokov markantne nemenil a predošlé dva roky boli s vyšším zastúpením poľnohospodárskej pôdy ako dnes cca o 10 ha. Chmeľnice, vinice a ovocné sady tu nemajú svoje zastúpenie a z poľnohospodárskej pôdy predstavuje najviac orná. Z nepoľnohospodárskej pôdy zaberá najväčšiu rozlohu lesná plocha. Jednotlivé konkrétne čísla sú zobrazené v tabuľke č.1 a grafoch 1a 2.

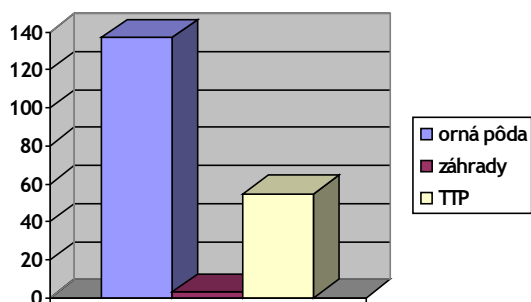
Tabuľka 2: Pôdny fond obce Kurimany

ha	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Poľnohospodárska pôda	205,56	205,56	195,07	195,27	195,27	195,34	195,34	194,65
orná pôda	145,31	145,31	137,12	137,36	137,36	137,33	137,33	136,64
chmeľnice	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
vinica	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
záhrada	3,29	3,29	3,29	3,28	3,28	3,28	3,28	3,28
ovocný sad	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TTP	56,95	56,95	54,66	54,63	54,63	54,74	54,74	54,74
Nepoľnohospodárska pôda	52,79	52,79	63,27	63,08	63,08	63,00	63,00	63,69
lesné plochy	33,11	33,11	32,94	32,94	32,94	32,94	32,94	32,94
vodné plochy	0,87	0,87	0,87	0,63	0,63	0,63	0,63	0,63
zastavané plochy	14,60	14,60	14,39	14,43	14,43	14,45	14,45	14,45
ostatné plochy	4,21	4,21	15,08	15,09	15,08	14,98	14,98	15,67
CELKOM	258,34	258,34	258,34	258,34	258,34	258,34	258,34	258,34

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

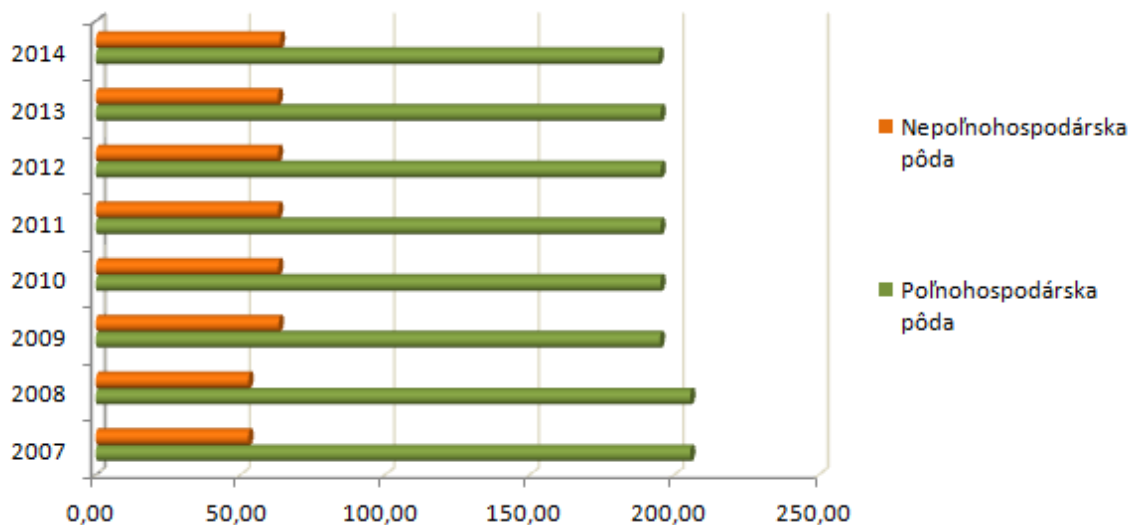

Graf 1: Štruktúra poľnohospodárskej pôdy

Zdroj: Tabuľka 2

Graf 2: Vývoj podielu medzi poľnohospodárskou a nepoľnohospodárskou pôdou

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

1.2 Nerastné suroviny

V chotári sa nikdy nenachádzali nerastné suroviny a v medzivojnovom období sa v lomoch ťažil len pieskovec, ktorý sa používal na stavbu domov. V potoku Bicír a v Levočskom potoku sa ťažil jemný piesok, ktorý sa predával do Levoče. Spolu s predajom dreva z lesov to bol drobný zárobok pre obyvateľov obce Kurimany.

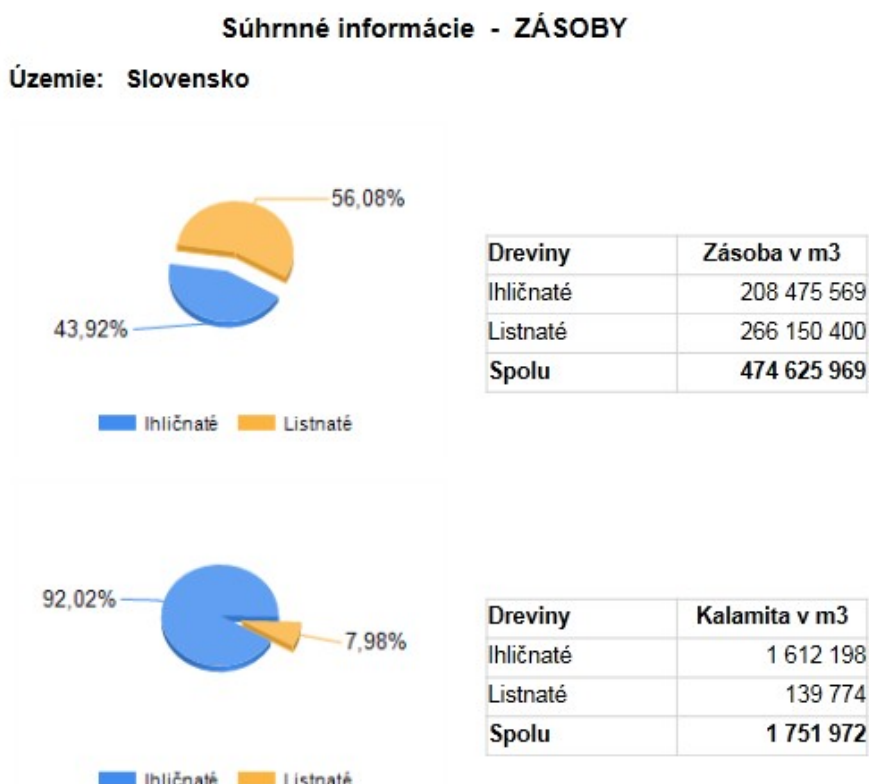
1.3 Lesy

Celková rozloha lesnej pôdy v obci Kurimany je 32,94 ha a patrí do kategórie hospodárskych lesov. Vlastníkmi sú súkromní vlastníci a ako správca Urbárske spoločenstvo.

Zásobu drevín tvoria najmä ihličnaté stromy v rozsahu 95,53% a listnaté 4,47%. Ročná ťažba je u ihličnatých celkom 251,20 m³ a u listnatých 20,50 m³, z čoho výrazne prevažuje obnovná ťažba. Kalamitný stav v katastri je zanedbateľný a je vyjadrený 1,50 m³. Situáciu zobrazujú aj grafické zobrazenia nižšie.

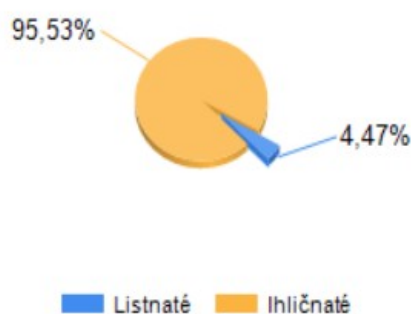
Obrázok 3: Zásoby drevnej hmoty

Zdroj:
www.forestportal.sk

Obrázok 4: Ročné ťažby

Zdroj:
www.forestportal.sk

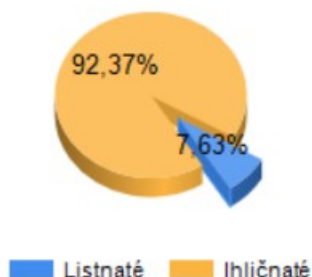

Dreviny	Zásoba v m3
Ihličnaté	10 139
Listnaté	474
Spolu	10 613

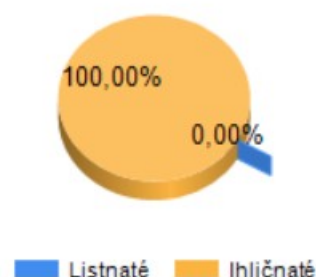
Obrázok 5: Obnovná a výchovná ťažba

Obnovná ťažba

Výchovná ťažba

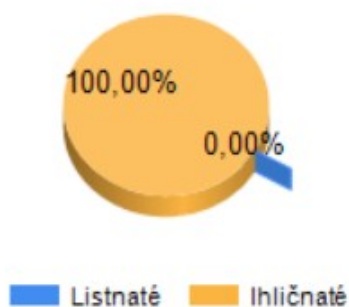

Dreviny	Obnovná ťažba v m3
Ihličnaté	248,20
Listnaté	20,50
Spolu	268,70

Dreviny	Výchovná ťažba v m3
Ihličnaté	3,00
Listnaté	
Spolu	3,00

Zdroj: www.forestportal.sk

Obrázok 6: Kalamitný stav

Dreviny	Kalamita v m3
Ihličnaté	1,50
Listnaté	
Spolu	1,50

Zdroj: www.forestportal.sk

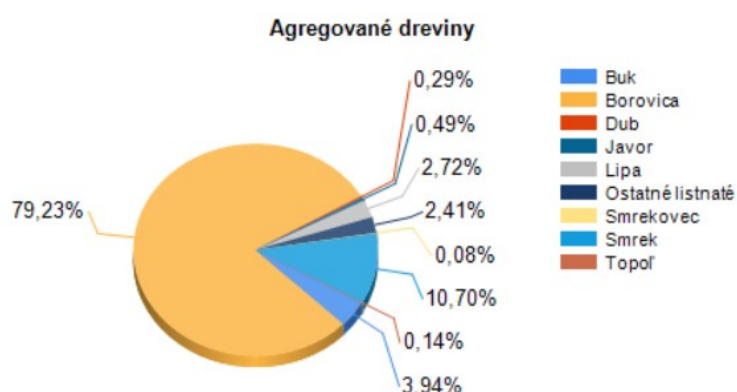
Štruktúra drevín je deklarovaná v tabuľke obrázku 7, podľa ktorej má najvyššie zastúpenie borovica, nižšie smrek, buk, lipa ale aj topol a ďalšie stromy.

Obrázok 7: Štruktúra drevín

Drevina	Výmera v ha	Percento
Borovica	25,86	79,23 %
Buk	1,29	3,94 %
Dub	0,09	0,29 %
Javor	0,16	0,49 %
Lipa	0,89	2,72 %
Ostatné listnaté	0,79	2,41 %
Smrek	3,49	10,70 %
Smrekovec	0,03	0,08 %
Topol	0,05	0,14 %
Spolu	32,64	100,00 %

Stav k: 02.06.2015

Zdroj: www.forestportal.sk

1.4 Flóra a fauna

Živočíšstvo:

- v lesoch - jelen, srnka, diviak, divá mačka, kuna, líška, veverička
- na poliach - zajac, lasica, sysel', škrečok, myš, hraboš
- dravé vtáky - myšiak, jastrab, kaňa, sova
- ostatné vtáky - bocian, hrdlička, sýkorka, vrabec, d'ateľ, drozd, vrana, havran

1.5 Voda

Obcou preteká Kurimanský potok, ktorý sa vlieva do potoka Bicír, ten do Levočského potoka. V Markušovciach sa Levočský potok vlieva do Hornádu. Kurimanský chotár patrí do povodia Hornádu. V dolnej časti katastrálneho územia je Kurimanský potok upravený, v zastavanej časti obce sú dno a svahy koryta v dĺžke cca 300 m opevnené betónovou dlažbou.

Zdrojom pitnej vody pre obec je Spišský skupinový vodovod (SSV) - prírodný vodovodný rad Hrabušice - Levoča. Na akumuláciu vody slúži prefabrikovaný vodojem s min. hl. 576,7 m.n.m. a max. hl. 580,0 m.n.m., situovaný pri obci Kurimany.

1. 6 Chránené územia

Kataster obce Kurimany nie je zaradený do chráneného územia.

1.7 Klimatické pomery

Nadmorská výška chotára je od 490 do 638 m, stred obce má nadmorskú výšku 521 m.

2 HISTORICKÉ A KULTÚRNE ZDROJE

Obec zrealizovala vlastnú publikačnú činnosť, v rámci ktorej vydala knihu o histórii.

Pamiatky obce:

- rímskokatolícky kostol sv. Kvirina, postavený na starších ranogotických základoch z 2. polovice 17. storočia, v 18. storočí obnovený a novozaklenutý, neskôr opravený, ohradený múrom,
- gotická krstiteľnica zo 14. storočia,
- zvyšok gotickej oltárnej archy s gotickými plastikami z okruhu majstra Pavla z Levoče, okolo roku 1510, teraz v kostole sv. Jakuba v Levoči,
- plastika Kristus na kríži, neskorobaroková z konca 18. storočia, polychróm, drevorezba,
- obraz závesný Umučenie sv. Quirina biskupa, z konca 18. storočia, olej na plátne 165x100 cm, pochádza z bývalého hlavného oltára,
- zástavy sv. Martin a sv. Quirin (2 ks) z konca 18. storočia olej na plátne (60x45 cm),
- obraz závesný Immaculaty, signatúra Pauini (František), r. 1854, olej na plátne 63x80 cm) s dedikačným kolpisom,
- kalich z r. 1742, pozlátené striebro.

Obrázok 8: interiér a exteriér kostola v Kurimanoch

Zdroj: CPK Levoča, www.obeckurimany.blogspot.com

Drobná sakrálna architektúra

(Zdroj: Miroslava Zumerová, Mgr.: Terénny výskum drobnej sakrálny architektúry na strednom Spiši, 2010)

Na základe identifikovanej základni krížov v obci naša samospráva zrealizovala náučnú trasu tzv. krížovú cestu.

V katastri Kurimian sa podarilo zachovať 9 objektov malej sakrálny architektúry. Z toho v intraviláne sú 4 kríže a v extraviláne je situovaných 5 krížov.

Hneď v bezprostrednej blízkosti kostola sv. Kvirína sa nachádza a svojou impozantnosťou zaujme **biely kamenný kríž**. Dala ho postaviť rodina Polláková. Na podstavci môžeme čítať text: „Na česť a chválu Bohu a na pamiatku POLLÁK ANDRÁS a Manzselka Mária 1917“. Táto rodina patrila v

© Centrum prvého kontaktu Levoča

Kurimanoch k zámožnejším gazdovským rodinám a ako bývalo zvykom najmä tieto rodiny dávali stavať kríže, aby tak Bohu prejavili svoju úctu a aby zanechali po sebe odkaz pre budúce generácie. Korpus Krista je odliatok zo sivej liatiny. Hlava Ukrižovaného sa mierne nakláňa k pravému ramenu. Ruky a nohy sú priklinované, nohy v miernom pokrčení a prekrížené. Nad krížením ramien sa nachádza nápis INRI. Kríž je chránený kovovým oplotením, ktoré pozostáva z ozdobných kópii.

Podobný kríž je situovaný pri hlavnej ceste a bývalej základnej škole. Avšak pohnútkou jeho vyhotovenia je výrazne iná. Nejde iba o náboženskú úctu, ale predovšetkým je venovaný pamiatke dvom na bojisku padlým bratom. Dali ho postaviť manželka Frankovičová. Do podstavca je vsadená mramorová doska, na ktorej je vyrytý text: „Na česť a chválu Božiu a na pamiatku Martina a Michala Frankoviča postavil Matej Frankovič a manželka r. 1928“. Martin a Michal Frankovič boli bratia Matejovi Frankovičovi. Obidvaja padli v 1. svetovej vojne. Kríž stojí na pozemku tejto rodiny. Kríž stojí na kamennom podstavci a je omalovaný bielou farbou. Korpus Krista je odliatok zo sivej liatiny.

Našu pozornosť si zasluhuje ďalší **kamenný kríž**, ktorý stojí medzi štyrmi lipami a od kostola je vzdialený približne 900 m. Ide o jednoduchý kríž, na podstavci, ktorého sú vyryté iniciály a rok: „MH 1906“. Kanonická vizitácia biskupa J. Bélika z roku 1832 uvádza, že kríž bol postavený fundátorom Martinom Hradiským v roku 1815 na svojej gazdovskej roli a mal ochrannú úlohu. Kríž stojí na začiatku obce. Jedným z dôvodov, prečo sa kríže vztyčovali pred vstupom do obcí bola ochrana pred nešťastím a odvrátenie nečistých, škodlivých síl. Krížu sa vzdávala aj verejná úcta. O tom svedčia procesie, ktoré sa konali na „oziminy“, modliť sa tu za dobrú úrodu. Neskôr bol kríž obnovený v roku 1906 a naposledy v roku 2007.

Nedaleko lesa nad obcou, na rozsiahlej lúke, je situovaný **kamenný kríž**, chránený mohutnými lipami. Kríž sa nachádza južne od kostola sv. Kvirínia cca 800 m. Kedysi tadiaľto viedla stará cesta do susednej obe Iľašovce. Informátorka si pamätá, ako sa pri kríži vždy zastavili, keď sa išli na „kermeš“ - odpustová slávnosť do Iľašoviec, ktorá je 15. 9. na sviatok Sedembolestnej Panny Márie. Tomuto krížu sa vždy vzdala úcta a tichá modlitba. Zároveň bol aj orientačným bodom v teréne. Presné okolnosti postavenia kríža zostávajú však zahalené. Informátorka sa domnieva, že kríž bol postavený rodinou Pollákovou ako spomienka na niektorého padlého člena rodiny. Možno predpokladať, že bol postavený okolo roku 1918. Na kríži je vyrytý aj text, ale väčšia časť z neho sa už nedá prečítať. Jediné, čo vieme s určitosťou povedať na základe textu, že kríž dali postaviť: „Anna Pollák, Mihal Pollák, Mathias Pollák....“ Kríž stojí v strede štyroch mohutných líp, ktoré symbolizujú večný život. Kríž je vyhotovený z kameňa.

Na odľahlom mieste, severovýchodne od kostola vo vzdialenosti asi 1 200 m, je situovaný **čierny liatinový kríž**. Nachádza sa pri lese, otočený čelnou stranou k nemu a pri poľnom chodníku, ktorý vedie do Levoče. Kríž dal postaviť János Hradiszky. Od informátorky sa dozvedáme, že príslušné pole mu patrilo. Dôvod prečo bol kríž vyhotovený a prečo stojí práve na tomto mieste sa nám nepodarilo zistiť. V obci Kurimany už nebýva nikto z tejto rodiny. Ide o veľmi pekný liatinový odliatok kríža s ozdobnými prvkami. Lúče vychádzajúce z kríženia ramien symbolizujú zmŕtvychvstanie Ukrižovaného. Vinič, d'atelinové a vavrínové lístky poukazujú na predstavu nového života po zmŕtvychvstaní. Tesne pod plastikou Krista je umiestnený nápisový medailón. Má oválny tvar a je lemovaný vencom z lístkov. Okrem ústrednej postavy Krista obsahuje kríž aj ďalšie figurálne motívy,

tie sú umiestnené pod nápisovým medailónom. Ide o klačiaceho anjela a symetricky po oboch stranách stojí Bolestná Matka a svätý Ján.

3 AUDIT ĽUDSKÝCH ZDROJOV

3.1 Počet obyvateľov obce

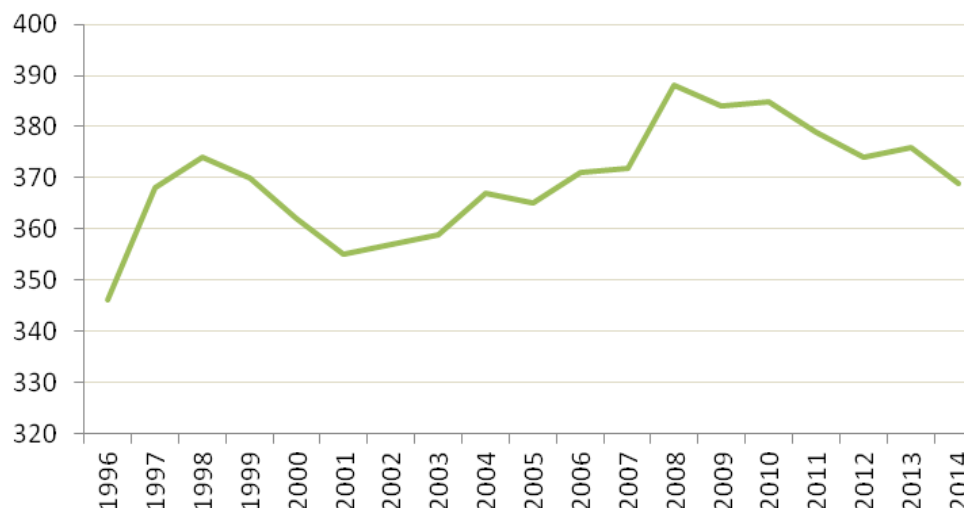
Ku koncu roka 2014 bolo evidovaných na trvalý pobyt celkom 369 obyvateľov, čo je len o 23 viac ako v roku 1996, ale o 200 viac ako v roku 1869. Pritom najviac občanov bolo v sledovanom období v roku 2008 a to celkom 388, kedy bol zaznamenaný vyšší podiel prisťahovaných. Situácia bola však pravdepodobne ovplyvnená nie reálnym prísunom nových občanov, ale umelo vyvolanou zmenou nahlásenia nových trvalých pobytov pre účely dostávania sociálnych dávok. Vývoj nárastu a poklesu počtov za obdobie 18 rokov zobrazuje graf.

Tabuľka 3: Vývoj počtu obyvateľov obce Kurimany

Roky				1 869	1 880	1 890	1 900	1 910	1 921	1930
Počet				171	159	165	191	195	199	240
Roky	1 940	1 948	1 961	1 970	1 980	1 991	1 992	1 993	1 994	1995
Počet	277	299	327	353	377	338	345	345	347	345
Roky	1 996	1 997	1 998	1 999	2 000	2 001	2 002	2 003	2 004	2005
Počet	346	368	374	370	362	355	357	359	367	365
Roky		2 006	2 007	2 008	2 009	2 010	2 011	2 012	2 013	2014
Počet		371	372	388	384	385	379	374	376	369

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

Graf 3: Vývoj počtu obyvateľov obce Kurimany

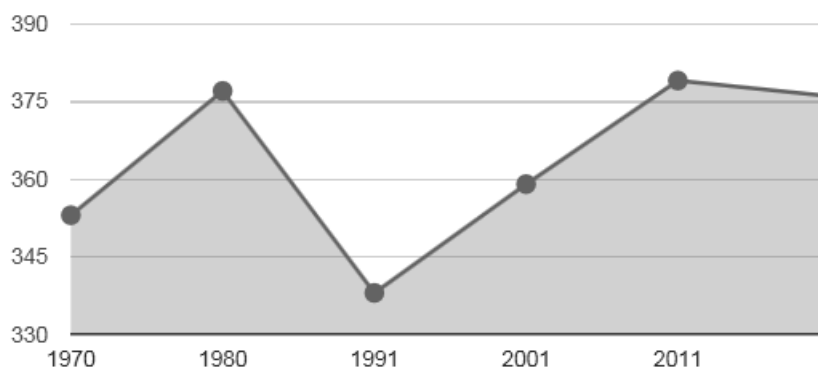
Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

© Centrum prvého kontaktu Levoča

Graf 4: Porovnanie vývoja počtu obyvateľov v porovnaní s rokom 1970.

1970:	353		
1980:	377	[rozdiel 1980-1970: 24]	(prírastok)
1991:	338	[rozdiel 1991-1980: -39]	(úbytok)
2001:	359	[rozdiel 2001-1991: 21]	(prírastok)
2011:	379	[rozdiel 2011-2001: 20]	(prírastok)
2013:	376	[rozdiel 2013-2011: -3]	(úbytok)

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec.php?kod_obce=543276

Hustota obyvateľstva

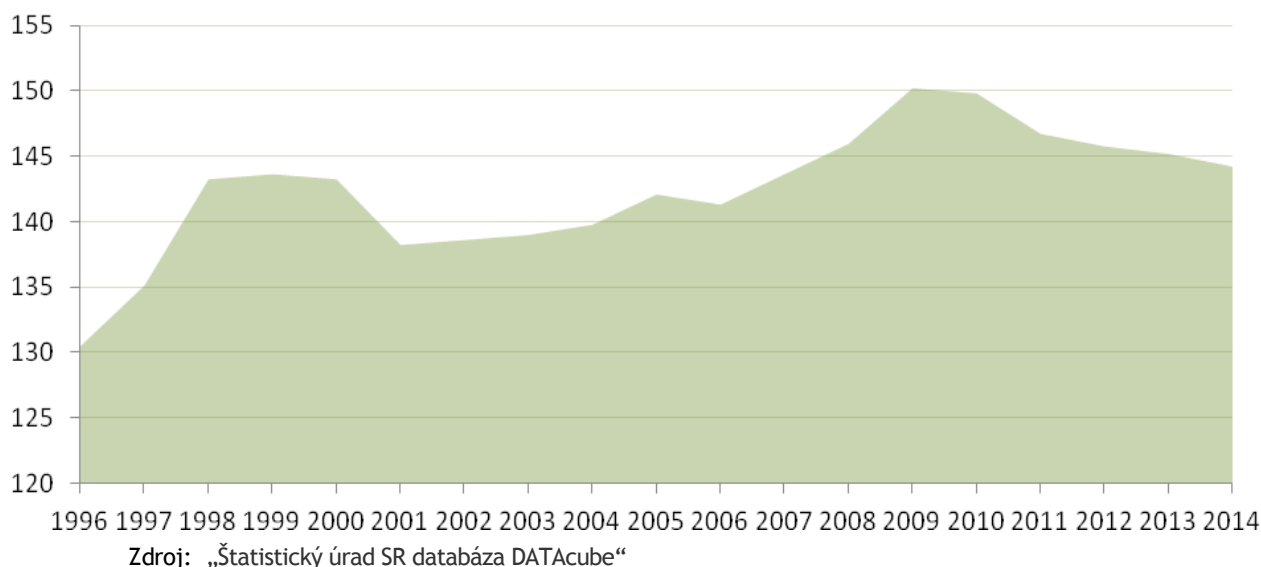
Na samotnej hustote je zrejmé, že obec zaznamenáva nárast počtu, pretože samotná rozloha sa dlhodobo nezmenila.

Tabuľka 4: Hustota obyvateľstva

Hustota obyvateľstva		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
		130,45	135,09	143,22	143,61	143,22	138,19	138,57	138,96	139,74
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
		142,06	141,28	143,61	145,93	150,19	149,8	146,74	145,16	144,19

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

Graf 5: Hustota obyvateľstva

3.2 Veková štruktúra obyvateľov obce Kurimany – členenie obyvateľstva podľa produktivity

Podľa produktivity delíme obyvateľstvo na tri skupiny. Na predproduktívne - ľudia vo veku do 15 rokov (deti a študenti), produktívne - obyvateľstvo od 14 rokov do 64 a poproduktívne - 65 a viac (dôchodcovia). Pozitívny vývoj dosahuje demografia obce v tom prípade, že je podiel produktívneho obyvateľstva v porovnaní s predproduktívnym a poproduktívnym vyšší.

V Kurimanoch môžeme sledovať stav, kedy v každom roku sledovaného obdobia je podiel produktívneho obyvateľstva vyšší ako podiel predproduktívneho aj poproduktívneho obyvateľstva na celkovom počte obyvateľov obce.

Podiel predproduktívneho obyvateľstva bol v každom roku sledovaného obdobia vyšší než podiel poproduktívneho obyvateľstva na celkovom počte obyvateľov, ale postupne sa približuje a dorovnáva rozdiel, ktorý bol rokom 2014 najmenší. Aj samotný koeficient starnutia deklaruje, že štruktúra obyvateľstva podľa produktivity začína mať postupne zhoršujúci sa profil.

Stav zobrazuje tabuľka 5 a graf 6.

Tabuľka 5: Štruktúra obyvateľov podľa produktivity

ROKY	POČET	OBYVATEĽSTVO						SPOLU	
		predproduktívne		produktívne		poproduktívne		Počet	%
		Počet	%	Počet	%	Počet	%		
2007	Ženy	29	7,80%	120	32,26%	20	5,38%	169	45,43%
	Muži	37	9,95%	151	40,59%	15	4,03%	203	54,57%
	Spolu	66	17,74%	271	72,85%	35	9,41%	372	100,00%
2008	Ženy	29	7,47%	125	32,22%	21	5,41%	175	45,10%
	Muži	43	11,08%	154	39,69%	16	4,12%	213	54,90%
	Spolu	72	18,56%	279	71,91%	37	9,54%	388	100,00%

2009	Ženy	28	7,29%	128	33,33%	21	5,47%	177	46,09%
	Muži	39	10,16%	151	39,32%	17	4,43%	207	53,91%
	Spolu	67	17,45%	279	72,66%	38	9,90%	384	100,00%
2010	Ženy	28	7,27%	130	33,77%	22	5,71%	180	46,75%
	Muži	37	9,61%	150	38,96%	18	4,68%	205	53,25%
	Spolu	65	16,88%	280	72,73%	40	10,39%	385	100,00%
2011	Ženy	27	7,12%	125	32,98%	21	5,54%	173	45,65%
	Muži	41	10,82%	144	37,99%	21	5,54%	206	54,35%
	Spolu	68	17,94%	269	70,98%	42	11,08%	379	100,00%
2012	Ženy	24	6,42%	122	32,62%	22	5,88%	168	44,92%
	Muži	41	10,96%	143	38,24%	22	5,88%	206	55,08%
	Spolu	65	17,38%	265	70,86%	44	11,76%	374	100,00%
2013	Ženy	29	7,71%	122	32,45%	22	5,85%	173	46,01%
	Muži	36	9,57%	144	38,30%	23	6,12%	203	53,99%
	Spolu	65	17,29%	266	70,74%	45	11,97%	376	100,00%
2014	Ženy	25	6,78%	121	32,79%	25	6,78%	171	46,34%
	Muži	33	8,94%	142	38,48%	23	6,23%	198	53,66%
	Spolu	58	15,72%	263	71,27%	48	13,01%	369	100,00%

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

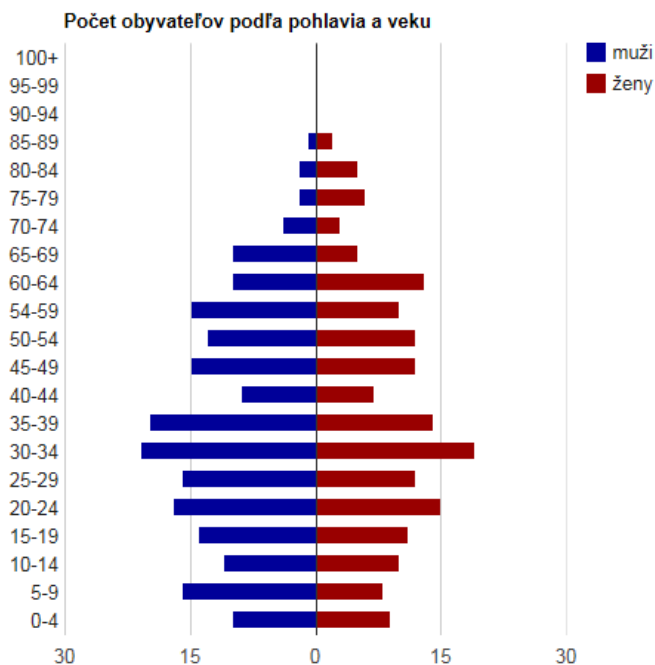
Graf 6: Štruktúra obyvateľstva podľa produktivity

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

Obrázok 9: Pohlavná a veková štruktúra v roku 2011

Obyvateľstvo podľa veku a pohlavia

kategória	muži	ženy	spolu	rozdiel (M-Ž)
0 - 4	10	9	19	1
5 - 9	16	8	24	8
10 - 14	11	10	21	1
15 - 19	14	11	25	3
20 - 24	17	15	32	2
25 - 29	16	12	28	4
30 - 34	21	19	40	2
35 - 39	20	14	34	6
40 - 44	9	7	16	2
45 - 49	15	12	27	3
50 - 54	13	12	25	1
55 - 59	15	10	25	5
60 - 64	10	13	23	-3
65 - 69	10	5	15	5
70 - 74	4	3	7	1
75 - 79	2	6	8	-4
80 - 84	2	5	7	-3
85 - 89	1	2	3	-1
90 - 94	0	0	0	0
95 - 99	0	0	0	0
100 a viac	0	0	0	0
nezistené	0	0	0	0
spolu	206	173	379	33

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec.php?kod_obce=543276

3.3 Koeficient starnutia

Index starnutia sprehľadňuje podiel počtu osôb v poproduktívnom veku (65 a viac rokov) na sto detí v predproduktívnom veku (0-14 rokov). Ide o ukazovateľ vyjadrujúci hodnotu priamo úmernú procesu starnutia.

Ak sú hodnoty ukazovateľa vyššie ako 100, obci hrozí prestarnutie. Tabuľka 5.1 poukazuje konkrétne na situáciu v obci

Tabuľka 6: Koeficient starnutia v obci Kurimany

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Inde	53,0	51,39	56,72	61,5	61,7	67,6	69,2	82,76
x	3			4	6	9	3	

Zdroj: Výpočty s použitím údajov z tabuľky 5

Hodnoty ukazovateľa Koeficient starnutia v sledovanom období postupne narastajú a najväčší nárast je zaznamenaný v roku 2014, čo zobrazuje postupné starnutie populácie a nízky prirodzený nárast.

3.4 Pohlavná štruktúra obyvateľov obce

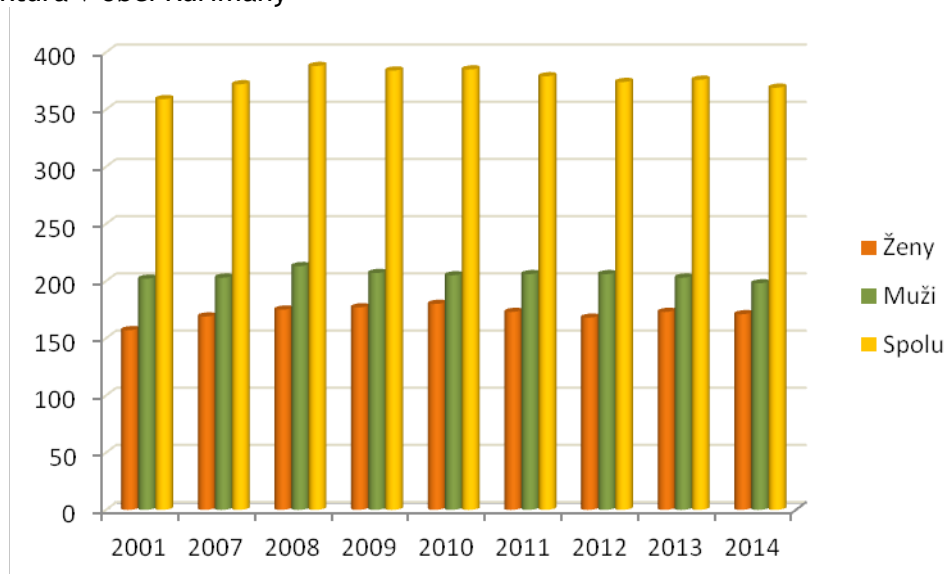
V obci dlhodobo prevyšuje počet mužov nad ženami, rozdiel je v priemere o 30.

Tabuľka 7 : Pohlavná štruktúra v obci Kurimany

	2001	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ženy	157	169	175	177	180	173	168	173	171
Muži	202	203	213	207	205	206	206	203	198
Spolu	359	372	388	384	385	379	374	376	369

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

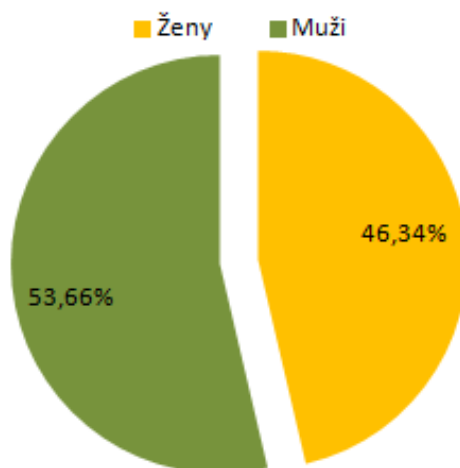
Graf 7: Pohlavná štruktúra v obci Kurimany

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

V roku 2014 boli muži opäť vo väčšinovom zastúpení 53,66 %.

Graf 8: Pohlavná štruktúra v roku 2014

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

3.5 Prirodzený prírastok obyvateľstva

Prirodzený prírastok resp. úbytok vyjadruje rozdiel medzi natalitou a mortalitou, teda medzi počtom narodených a zomrelých v obci. Demografia obce vykazuje pozitívny vývoj, ak tento ukazovateľ dosahuje kladné hodnoty, teda ak sa v obci narodí viac detí, než zomrie obyvateľov obce.

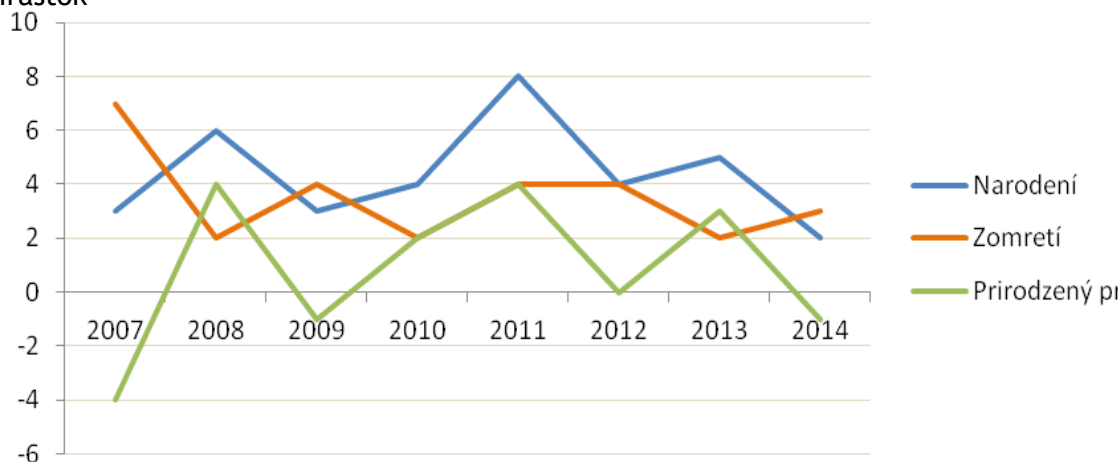
Pôrodnosť v obci nie je vysoká, čo sa odzrkadľuje aj na prirodzenom prírastku. Najviac narodených detí bolo v roku 2011 a najviac zomretých v roku 2007. Ukazovateľ prirodzený prírastok sa pohyboval v rozmedzí od - 4 do 4 počas posledných 7 rokov.

Tabuľka 8: Prirodzený prírastok

Indikátor	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Narodení	3	6	3	4	8	4	5	2
Zomretí	7	2	4	2	4	4	2	3
Prirodzený prírastok	-4	4	-1	2	4	0	3	-1

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

Graf 9: Prirodzený prírastok

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

3.6 Migrácia obyvateľstva

Migrácia je mechanický pohyb obyvateľov obce. Migrácia môže byť dočasná alebo trvalá. Pri dočasnej migrácii ide napríklad o dochádzku obyvateľov do inej obce za prácou alebo nákupmi. Trvalá migrácia sa vyznačuje zmenou trvalého pobytu, ide teda o vystaňovanie z obce alebo prisaňovanie do obce. Dôvody migrácie obyvateľov môžu byť rôzne. Ide napríklad o hľadanie lepších životných podmienok, zmena pracovného miesta, alebo zmena rodinného stavu, či iné dôvody. Pre demografiu obce je pozitívnym znakom, keď tento ukazovateľ dosahuje kladné hodnoty.

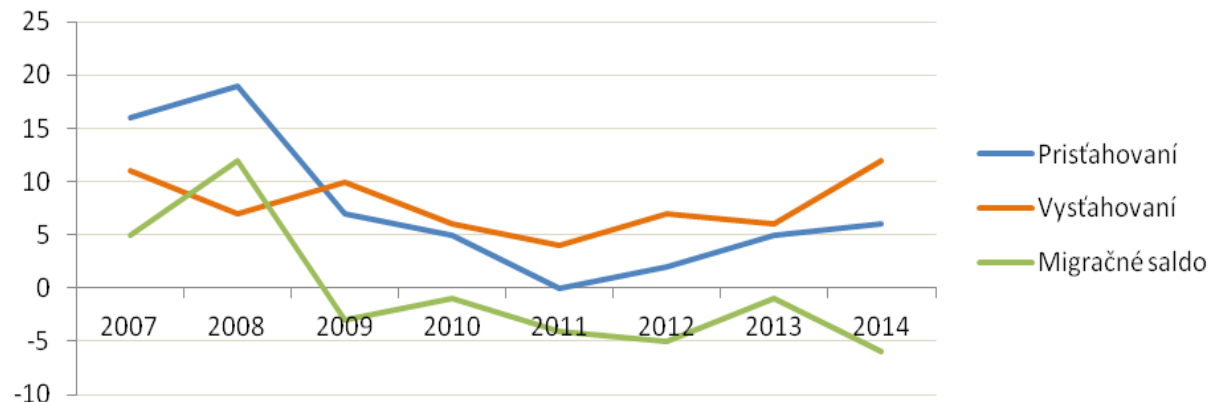
Napriek tomu, že obec zaznamenala v rokoch 2007 až 2008 vyšší počet prisaňovaných, zároveň eviduje dosť vysoký počet odstaňovaných za posledné roky, čo spôsobuje od roku 2009 záporné hodnoty. Kladné hodnoty zaznamenávame v rokoch 2007 a 2008.

Tabuľka 9: Migračné saldo

Indikátor	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pristaňovaní	16	19	7	5	0	2	5	6
Vystaňovaní	11	7	10	6	4	7	6	12
Migračné saldo	5	12	-3	-1	-4	-5	-1	-6

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

Graf 10: Migračné saldo

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

3.7 Celkový prírastok/úbytok obyvateľov obce

Celkový prírastok obyvateľstva sa vypočíta ako súčet prirodzeného prírastku obyvateľstva obce a migračného salda. Opäť platí, pozitívny vývoj vykazuje demografia obce, ak tento ukazovateľ dosahuje kladné hodnoty.

Tento ukazovateľ má v obci Kurimany postupne klesajúci trend a najnegatívnejšie sa prejavil práve v roku 2014. Výrazne dobrý výsledok bol naposledy v roku 2008, kedy nadobudol hodnotu +16.

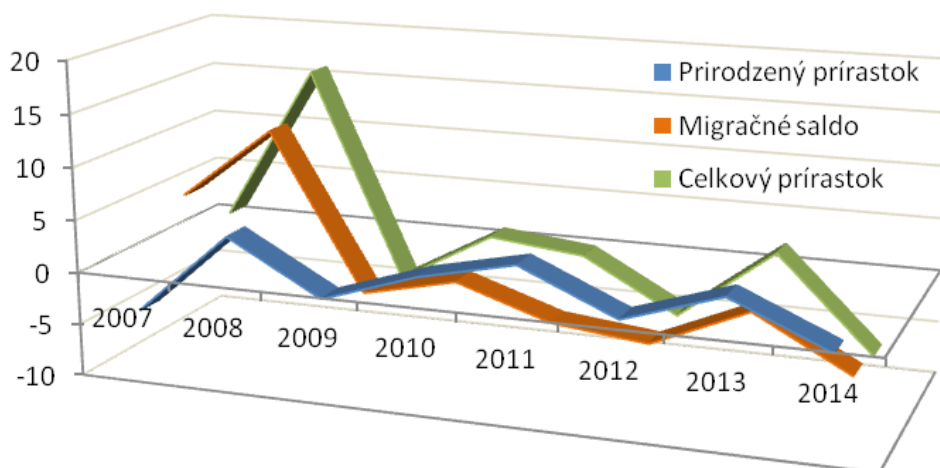
Situácia v obci sa začína vyvíjať nepriaznivo a spôsobuje to pravdepodobne odliv mladých za prácou do väčších miest a zahraničia.

Tabuľka 10: Celkový prírastok

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Trvale žijúci	372	388	384	385	379	374	376	369
Narodení	3	6	3	4	8	4	5	2
Zomrelí	7	2	4	2	4	4	2	3
Prírodný prírastok	-4	4	-1	2	4	0	3	-1
Prisťahovalí	16	19	7	5	0	2	5	6
Odstaňovalí	11	7	10	6	4	7	6	12
Migračné saldo	5	12	-3	-1	-4	-5	-1	-6
Celkový prírastok	1	16	-4	1	0	-5	2	-7
Živonarodení	3	6	3	4	8	4	5	2

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

Graf 11: Celkový prírastok

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

3.8 Štruktúra obyvateľstva podľa vierovyznania

Obyvatelia dediny Kurimany sú prevažne príslušní ku Rímskokatolíckej cirkvi v zastúpení 95,25 %. Podľa výsledkov SODB 2011 sa hlásia aj ku gréckokatolíckej cirkvi 0,79%, bez vyznania 0,53%.

Tabuľka 11: Štruktúra vierovyznania

vierovyznanie	podiel (%)
1.) Rímskokatolícka cirkev	95.25
2.) Evanjelická cirkev augsburského vyznania	0
3.) Gréckokatolícka cirkev	0.79
4.) Reformovaná kresťanská cirkev	0
5.) Pravoslávna cirkev	0
6.) Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0
7.) Evanjelická cirkev metodistická	0
8.) Kresťanské zbory	0
9.) Apoštolská cirkev	0
10.) Bratská jednota baptistov	0
11.) Cirkev adventistov siedmeho dňa	0
12.) Cirkev bratská	0
13.) Ústredný zväz židovských náboženských obcí	0
14.) Starokatolícka cirkev	0
15.) Cirkev československá husitská	0
16.) Novoapoštolská cirkev	0
17.) Bahájske spoločenstvo	0
18.) Cirkev Ježiša Krista svätých neskorších dní	0
19.) iné	0
20.) bez vyznania	0.53
21.) nezistené	3.43

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec.php?kod_obce=543276

3.9 Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti

Prevládajúcou národnosťou je Slovenská v podiele 97,89%, ku Ruskej sa prihlásilo 0,79 % a nezistených bolo 1,32 % obyvateľov ku Sčítaniu obyvateľov a bytov z roku 2011.

Tabuľka 12: Národnostná štruktúra

národnosť	podiel (%)
1.) Slovenská	97.89
2.) Maďarská	0
3.) Rómská	0
4.) Rusínská	0
5.) Ukrajinská	0
6.) Česká	0
7.) Nemecká	0
8.) Poľská	0
9.) Chorvátská	0
10.) Srbská	0
11.) Ruská	0.79
12.) Židovská	0
13.) Moravská	0
14.) Bulharská	0
15.) Ostatné	0
16.) Nezistené	1.32

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec.php?kod_obce=543276

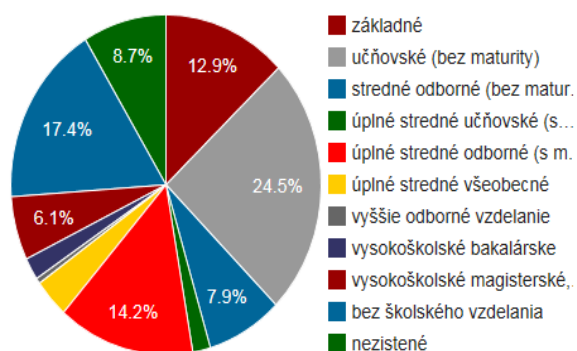

3.10 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce

Podľa výsledkov SODB 2011 má najviac obyvateľov učňovské vzdelanie, tiež majú úplné stredné s maturitou a aj bez maturity, vysokoškolské má 6,07 %. Keďže v danom roku bolo do 15 rokov 64 obyvateľov a od 15 - 19 rokov 25 občanov, nie je celkom relevantný údaj o vzdelanostnej štruktúre, nanajvýš 8,71 % bol stav nezistený. Bližšiu špecifikáciu zobrazuje tabuľka.

Tabuľka 13: Vzdelanostná štruktúra obce

vzdelanie	počet	podiel (%)
1.) základné	49	12.93
2.) učňovské (bez maturity)	93	24.54
3.) stredné odborné (bez maturity)	30	7.92
4.) úplné stredné učňovské (s maturitou)	7	1.85
5.) úplné stredné odborné (s maturitou)	54	14.25
6.) úplné stredné všeobecné	14	3.69
7.) vyššie odborné vzdelanie	2	0.53
8.) vysokoškolské bakalárske	8	2.11
9.) vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	23	6.07
10.) vysokoškolské doktorandské	0	0
11.) bez školského vzdelania	66	17.41
12.) nezistené	33	8.71

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec.php?kod_obce=543276

3.11 Spoločenské organizácie obce

Aktívny život pozostáva z činnosti viacerých spoločenských organizácií a klubov: telovýchovná jednota, dobrovoľný hasičský zbor, zväz telesne postihnutých, pohrebný podporný spolok, rímsko - katolícka farnosť, kresťanská spoločnosť DANIEL a detský spevácky zbor.

Hasičský zbor a dobrovoľná požiarna ochrana

V obci od roku 1928 funguje dobrovoľný hasičský zbor. Kurimianski hasiči medzi prvými vlastnili ručnú štvorkolesovú striekačku (do firmy STAREK zo Žiliny), prilby, opasky, hadice a prúdnice.

3.12 Kultúra

Obrázok 9: KD
v Kurimianoch

Zdroj: obeckurimany.blogspot.com

V obci je zrekonštruovaný KD, ktorý slúži obyvateľom obce ku spoločenskému vyžitiu ako konanie osláv, výročí, menších zábav, karnevalov či vystúpení ochotníckeho divadla z Iľiašoviec.

4 MATERIÁLNE ZDROJE OBCE

4.1 Domový a bytový fond obce

Podľa sčítania obyvateľov domov a bytov v roku 2011 má obec Kurimany celkom 114 domov, z ktorých 10 je neobývaných, pritom sa tu nenachádza žiaden bytový dom. Podľa uvedenej štatistiky sa v rodinných domoch nachádza 100 obývaných bytov. Ich vykurovanie je prevažne plynom cca 50%, pevným palivom cca 25 % a elektrikou cca 6%. Kúpeľňu má 82 bytov, splachovací záchod 80 jednotiek, 2 nemajú a ostatní sú nezistení.

Zdroj: Obec Kurimany

Podľa obdobia výstavby bolo, okrem nezistených, postavených najviac bytov v rokoch od 1946 - 1960.

Tabuľka 14: Obdobie výstavby

	SPOL U	pred r.191 9	1919 - 1945	1946 - 1960	1961 - 1970	1971 - 1980	1981 - 1990	1991 - 2000	2001 - 2005	2006 a neskôr	Nezisten é
Obdobie výstavby bytov	101	2	10	16	13	12	7	6	7	2	26

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

4.2 Technická infraštruktúra obce

Technickú a komunikačnú infraštruktúru obce predstavujú:

- Cesta III. kategórie
- Plynovod
- Telefónna sieť s digitálnou ústredňou
- mobilný operátor Orange, Telekom
- Kanalizácia
- Obecný rozhlas
- Vodovod
- Vodojem
- Požiarna zbrojnica
- Cintorín
- Chodníky
- Obecné námestie
- Regulované koryto potoka
- Mosty a priepusty
- Skládky TKO
- Separovaný zber

Miestne komunikácie

Prevažná časť obce je dopravne sprístupnená cestnou komunikáciou III/0181165, ktorá cez obec Iľašovce nadväzuje na št. cestu I/18 a spája obec s mestom Levoča.

Na miestnych komunikáciách a cestnej komunikácii je nízka intenzita dopravy, preto sú využívané súbežne, aj pre pešiu dopravu. V novej časti obce sa nachádza prechod, ktorým sú prepojené dve paralelne vedené miestne komunikácie. V strede obce sa uvažuje s realizovaním kratšieho pešieho ťahu popri kostole.

Parkovanie áut je prevádzkané pozdĺž miestnych komunikácií a na voľných priestranstvách. V obci chýbajú parkoviská pred obecným úradom, pri cintoríne a v strede obce, kde sa nachádza autobusová zástavka. Najbližšia železničná stanica sa nachádza v Spišskej Novej Vsi vo vzdialenosti 9,5 km.

V roku 2015 bol cez obec natiahnutý nový asfalt z dôvodu poškodenia cesty pri výstavbe diaľnice.

Zásobovanie vodou

Zdrojom pitnej vody pre obec je Spišský skupinový vodovod (SSV) - prírodný vodovodný rad Hrabušice - Levoča. Na akumuláciu vody slúži prefabrikovaný vodojem s min. hl. 576,7 m.n.m. a max. hl. 580,0 m.n.m., situovaný pri obci Kurimany,

Kanalizácia

Obec má čiastočne vybudovanú kanalizačnú sieť. Väčšinou sú splašky z domov odvádzané do žump a suchých záchodov. Z dôvodu nedokonalnej izolácie dochádza k znečisťovaniu podzemných vôd a tým aj k zhoršovaniu životného prostredia. Niektoré verejné objekty sú odkanalizované do septikov. Budúca ČOV má byť situovaná na pozemku nachádzajúcom sa pod hospodárskym dvorom PD Kurimany s recipientom na Kurimanský potok.

Zásobovanie plynom

Obec je plynofikovaná. Napojená je z obce Iľašovce prepojovacím STL plynovodom dĺžky 465 m, ktorá prechádza poľnohospodárskou pôdou a lúkami k obci Kurimany. Trasa plynovodu je situovaná jednotlivými ulicami obce Kurimany.

Telekomunikácie

Obec je súčasťou regionálneho technického centra Východ. Telefónni účastníci obce sú pripojení na telefónnu ústredňu Levoča po prípojnom kábli Kurimany - Levoča. Oblasť je pokrytá signálom mobilných operátorov T - mobil a Orange.

Miestny rozhlas, s centrálou na obecnom úrade, je prevedený vzdušne na konzolách. Stožiare ocelové do výšky 7,5 m nad zemou boli donedávna v dezolátnom stave (krivé, prehnité a ohrozujúce majetok a zdravie občanov). Reprodukory boli prevažne 6 a 12 W rozmiestnené tak, aby nevznikali zázneje, avšak v niektorých častiach bolo vedenie silno poškodené, takže hlásenia boli už nezrozumiteľné, resp. rozhlas nefungoval vôbec. Všetky zariadenia boli vyhodnotené ako v havarijnom stave.

V roku 2014 však obec musela zainvestovať do jeho modernizácie a výmeny, pričom aj vďaka príspevku z osi 4 LEADER cez MAS LEV bol zrealizovaný projekt a vytvorili sa vhodné podmienky šírenia informácií.

Verejné priestranstvá boli obnovené sadovníckymi, stavebnými úpravami, osadením altánku a tiež výmenou a dotvorením lávok pre peších. Obec využila možnosti cez výzvu MAS LEV, o.z. v rámci programu PRV 2007 - 2013 osi 4 LEADER.

5 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA A SLUŽBY

5.1 Školské zariadenia

Deti navštevujú ZŠ a vyššie školy v Levoči. Existuje tu Materská škola, ktorá ku roku 2014 evidovala celkom 10 detí.

5.2. Kultúrne zariadenia

Pre rôznorodé podujatia slúži miestnym ľuďom kultúrny dom, ktorý je v súčasnosti využívaný na rôzne kultúrne akcie spojené so životom svojráznej obce Kurimany. Najčastejšie sú to schôdze hasičov, pohrebného spolku, stretnutia urbárskeho spoločenstva, posedenia na kary, ale i vystúpenia na Deň matiek, Deň detí, Mikuláš, vianočná besiedka, karneval.

Donedávna síce objekt nespĺňal požiadavky z hľadiska technického zabezpečenia, preto bolo nevyhnutné postupne pristupovať k jeho rekonštrukcii a keďže v interiéri sa nenachádzali ani sociálne zariadenia iba vonku latríny, obec zrekonštruovala objekt tak, že vybudovala prípojku vody, vnútornú kanalizáciu so žumpou, vybudovala plynofikáciu objektu, boli vymenené všetky podlahy, nové sociálne zariadenia a neskôr sa opravila i dovybavila kuchynka, sála, javisko a klubovňa. Finančné krytie si obec zabezpečila za pomoci projektov z osi 4 LEADER PRV 2007 - 2013, kedy cez MAS LEV získala obnos potrebný pre plnenie hlavnej funkcie priestorov.

5.3 Športové zariadenia

V obci je šport zastúpený hlavne futbalovým klubom (mužstvo vystupuje pod označením FK Družstevník Kurimany) a stolným tenisom.

Športový areál vo východnej časti obce pozostáva z futbalového ihriska a športového klubu so šatňami/ 95 m² na prizemí a 90 m² na poschodí pre stolný tenis a posilňovňu. Problémom je tu rozdrobené vlastníctvo pozemku a vysoká potreba investície do šatní, hľadiska, zavedenia internetu.

Napriek jeho nie úplnej dokonalosti, je intenzívne využívané miestnym futbalovým klubom, tiež na regionálne futbalové súťaže, či deťmi z obce.

V súčasnosti na rozvoj športu prispieva obec každoročnými dotáciami z rozpočtu.

Okrem športového ihriska pripravil úrad samosprávy aj investíciu do detského ihriska opätovne cez MAS LEV a vytvorila vhodný priestor pre šport a relax aj pre najmenších.

5.4 Turistická infraštruktúra

Cestovný ruch nie je v obci zatiaľ rozvinutý, hoci v poslednom období začínajú prvé pokusy s vidieckou rekreáciou. Nemožno hovoriť o dlhodobej činnosti, aktivity sa sústreďovali skôr do oblasti športu, t. j. krátkodobým rekreačným aktivitám, čo je pre vidiecky spôsob života charakteristické. Domáce obyvateľstvo využíva blízky les pre krátkodobé pobyty v prírode. Ubytovanie na súkromí a výstavba penziónov zatiaľ stagnuje.

5.5 Zdravotnícke zariadenia

V obci sa nenachádza žiadne zdravotnícke zariadenie, ktoré by bolo občanom k dispozícii priamo, avšak v okruhu do 10 km môžu služby poskytovania zdravotnej starostlivosti využiť v blízkej Levoči. ďalej v Spišskej Novej Vsi, či Poprade.

6 EKONOMICKÉ ZDROJE OBCE

6.1 Zamestnanosť v obci

Tabuľka 15: Odvetvia hospodárstva, v ktorých pracujú obyvatelia obce

Odvetvie hospodárstva	Spolu	v %
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	1	0,6
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	11	6,71
Ťažba nerastných surovín	0	0
Priemyselná výroba	43	26,22
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	3	1,83
Stavebníctvo	18	10,98
Veľkoobchod a maloobchod	17	10,36
Hotely a reštaurácie	6	3,66
Doprava, skladovanie a spoje	4	2,44
Peňažníctvo a poisťovníctvo	0	0
Nehnuteľnosti, prenájom a obchodné služby	0	0
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	8	4,87
Školstvo	17	10,37
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	10	6,10
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	13	7,93
EA bez udania odvetví	13	7,93
Spolu	164	100

Zdroj: Obec Kurimany

Tabuľka 16: Ekonomická aktivita obyvateľov v Kurimanoch

Počet obyvateľov	ekonomická aktivita													
	pracujúci okrem dôchodcov	pracujúci dôchodcovia	osoby na materskej dovolenke	osoby na rodičovskej dovolenke	nezamestnaní	študenti SŠ	študenti VŠ	osoby v domácnosti	dôchodcovia	príjemcovia kapitálových príjmov	deti do 16 rokov	iní	nezistení	z toho ekonomicky aktívni
379	141	1	3	8	19	16	19	1	86	0	69	1	15	164

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

6.2 Podnikateľský sektor obce

Obec je vybavená základnou občianskou vybavenosťou. V obci sú: kostol, kultúrny dom, knižnica, materská škôlka, jeden obchod s potravinami a drobným tovarom a jedno pohostinstvo. V obci sa nachádza požiarna zbrojnica, klub mládeže, futbalové ihrisko s viacúčelovou budovou a dom smútku. V budúcnosti je potrebné občiansku vybavenosť rozšíriť o služby (holičstvo - kaderníctvo). V obci sa nenachádzajú ubytovacie zariadenia a ani služby vidieckeho turizmu, ktoré by mohli byť základom pre podnikateľskú činnosť v obci, ktorá má vhodné predpoklady. Z uvedeného prehľadu vyplýva, že súkromný sektor je ešte slabo rozvinutý.

Tabuľka 17: Podnikateľské subjekty z obce

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fyzické osoby - podnikatelia (osoby) spolu	12	13	16	15	18	17	17	13
Živnostníci	12	13	16	15	18	17	17	13
SHR	0	0	0	0	0	0	0	0
Slobodné povolania	0	0	0	0	0	0	0	0
Právnické osoby spolu	2	2	2	2	2	2	2	3
Právnické osoby ziskové	0	0	0	0	0	0	0	0
Právnické osoby neziskové	2	2	2	2	2	2	2	3

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

Poľnohospodárska výroba v obci

V katastri obce je 206 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho 145 ha je ornej pôdy 57 ha lúk a pasienkov. Poľnohospodársku výrobu v katastrálnom území zabezpečuje Poľnohospodárske družstvo podielníkov so sídlom v Iľašovciach na takmer celej výmere poľnohospodárskej pôdy. Hospodársky dvor poľnohospodárskeho družstva je situovaný vo východnej časti od obce a je akceptovateľný pri predstave ďalšieho rozvoja obce.

Rastlinná výroba je zameraná hlavne na pestovanie obilnín, olejnín (repka ozimná), kukurice a ostatných plodín, ako sú zemiaky, krmoviny a pod. Živočíšna výroba je

orientovaná na chov hovädzieho dobytku a mladého dobytku vo voľnom výbehu. Živočíšna výroba má stagnujúci charakter a má klesajúci trend.

V obci svoju poľnohospodársku činnosť nerealizuje žiaden SHR (súkromne hospodáriaci roľník).

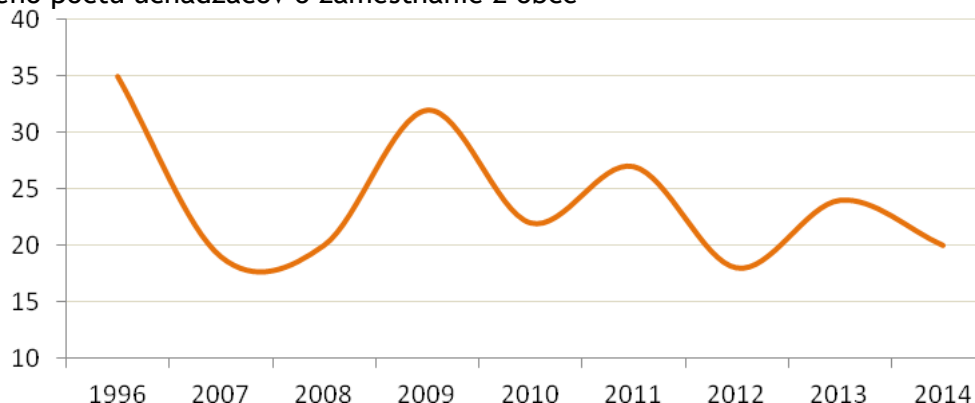
6.3 Nezamestnanosť v obci

Tabuľka 18: Počet uchádzačov o zamestnanie vedený na ÚPSVaR

Rok	1 996	2 007	2 008	2 009	2 010	2 011	2 012	2 013	2 014
Muži	15	8	9	19	16	14	13	15	13
Ženy	20	11	11	13	6	13	5	9	7
Spolu uchádzačov	35	19	20	32	22	27	18	24	20

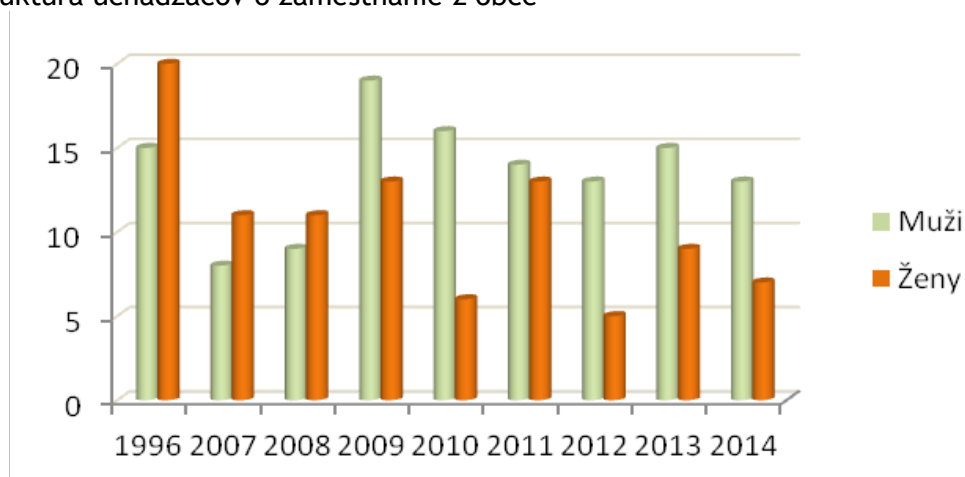
Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

Graf12: Vývoj celkového počtu uchádzačov o zamestnanie z obce

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

Graf 13: Pohlavná štruktúra uchádzačov o zamestnanie z obce

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

STRATEGICKÁ ČASŤ

IV. SWOT analýza

S (silné stránky)

Prírodný potenciál

- kvalitné ŽP
- krásna príroda
- geografická poloha
- zachované prírodné zdroje
- optimálna nadmorská výška vzhľadom k pestovaniu tradičných plodín

Kultúrny potenciál

- cyklistický ruch
- futbalisti
- kresťanská spoločnosť mladých - DANIEL
- dostatok pamiatok v obci
- kultúrny dom
- futbalové ihrisko a športový klub
- detské ihrisko

Technický potenciál

- dobrý stav infraštruktúry (plyn, voda, kanál)
- blízkosť diaľnice
- možnosť pre IBV
- vybudovaný rozhlas
- vybudovaná sieť na rozvod energie

Ekonomický potenciál

- nie sú marginalizované skupiny
- znižujúca nezamestnanosť v obci

W (slabé stránky)

Prírodný potenciál

- čierne skládky
- znečisťovanie podzemných vôd

Kultúrny potenciál

- chýbajú budovy a pozemky pre rozvojové aktivity
- potrebná rekonštrukcia obecných budov
- chýba oddychová zóna
- chýba multifunkčné ihrisko

Technický potenciál

- chýbajúca čistiareň odpadových vôd
- nedoriešené pozemkové vlastníctvo
- nedostatočné verejné osvetlenie
- zanedbaný stav pozemkového vlastníctva

Ekonomický potenciál

- málo obyvateľov pracujúcich v obci
- odliv kvalifikovanej pracovnej sily
- stagnuje počet obyvateľov

O (príležitosti)

Prírodný potenciál

- likvidácia čiernych skládok
- výstavba oddychových zón v obci
- obnova lesa
- environmentálna osвета
- zvýšenie atraktivity verejných priestranstiev

Kultúrny potenciál

- športové akcie pre deti a mládež
- podpora tradičnej remeselnej výroby
- verejný internet na športovom ihrisku
- klubová činnosť

- rozvoj kultúrnych činností

Technický potenciál

- výstavba čistiarne odpadových vôd
- vysporiadanie pozemkov
- kamerový systém
- internet na futbalovom ihrisku
- vysoko rýchlostný internet

Ekonomický potenciál

- poskytnúť pracovné miesta pre obyvateľov obce
- zvyšovanie príťažlivosti vidieka
- využitie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ

T (ohrozenia)

Prírodný potenciál

- škody na majetku v dôsledku povodní
- znečisťovanie povrchových a podzemných vôd
- opakované existencie čiernych skládok
- zhoršujúci stav životného prostredia

Kultúrny potenciál

- nezáujem obyvateľov
- posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre
- nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry mimo obce

Technický potenciál

- zhoršujúci stav obecných stavieb a komunikácii
- nedostatočná podpora obci zo strany štátu
- nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov

Ekonomický potenciál

- emigrácia mladých ľudí do mesta
- neochota obyvateľov sa ďalej vzdelávať
- nedostatok investičného kapitálu
- slabý záujem o investovanie v regióne

V. ANALÝZA PROBLÉMOV

Analýzou problémov identifikujeme negatívne hľadiská v obci. Analýzou problémov sa odhalili kľúčové nedostatky súčasnej situácie a stanovili sa väzby medzi príčinami a následkami týchto problémov. Stromy problémov sú výsledkom a vyjadrením SWOT analýzy, dotazníkov v obci na jednotlivé problémy. Problémy v obci Kurimany ktoré si vyžadujú riešenie.

Problémy v oblasti základnej infraštruktúry:

- Chýba ČOV
- Neexistujúce podmienky pre výstavbu budov pre rozvojové aktivity
- Obecné budovy v zlom technickom stave
- Obec nemá vybudovaný kamerový systém

- Chýba rozšírenie internetu na futbalovom ihrisku
- Nevybudované športové zariadenia v obci
- Chýbajúce inžinierske siete na IBV

Problémy v oblasti služieb pre obyvateľov:

- Obmedzená ponuka služieb
- Chýba turistická infraštruktúra
- Stagnácia možností pre voľnočasové aktivity
- Slabé podporovanie prístupu obyvateľov na internet z verejného miesta

Problémy v oblasti kultúry a života obyvateľov:

- Slabá prezentácia záujmových činností pre obyvateľov
- V obci chýba klub dôchodcov
- Slabé zázemie miestnych, kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií
- Mladí majú v obci málo príležitostí pre trávenie voľného času
- Nízka úroveň osvedy a, informovanosti a propagácie obce

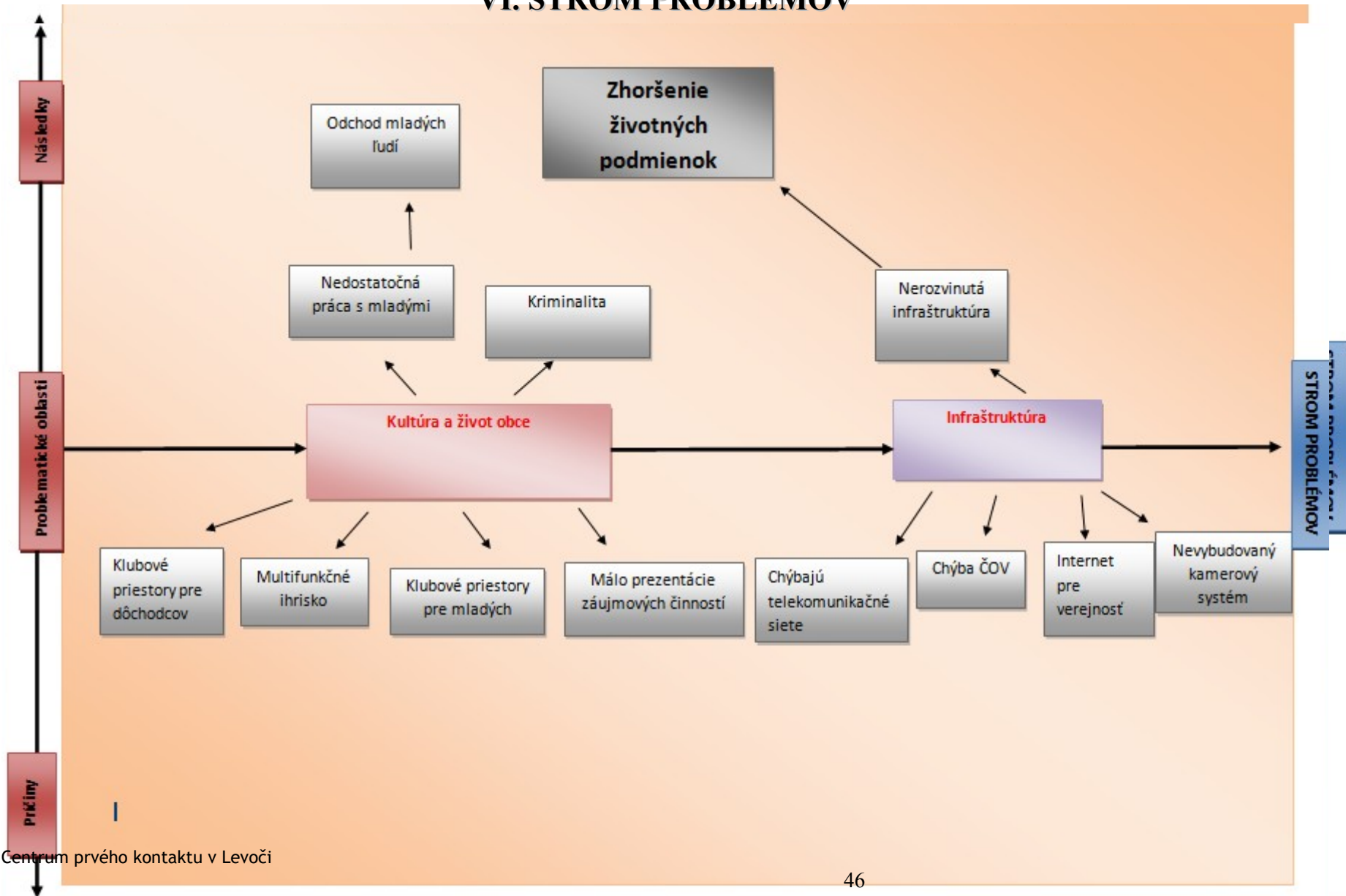
Problémy v oblasti životného prostredia:

- Vytváranie divokých skládok
- Zvyšovanie cien energií
- Nízke ekologické povedomie ľudí
- Chýbajúca osveta zameraná na ekologické hospodárenie s odpadom
- Postrádanie oddychových zón
- Nevyhnutnosť obnovy lesa

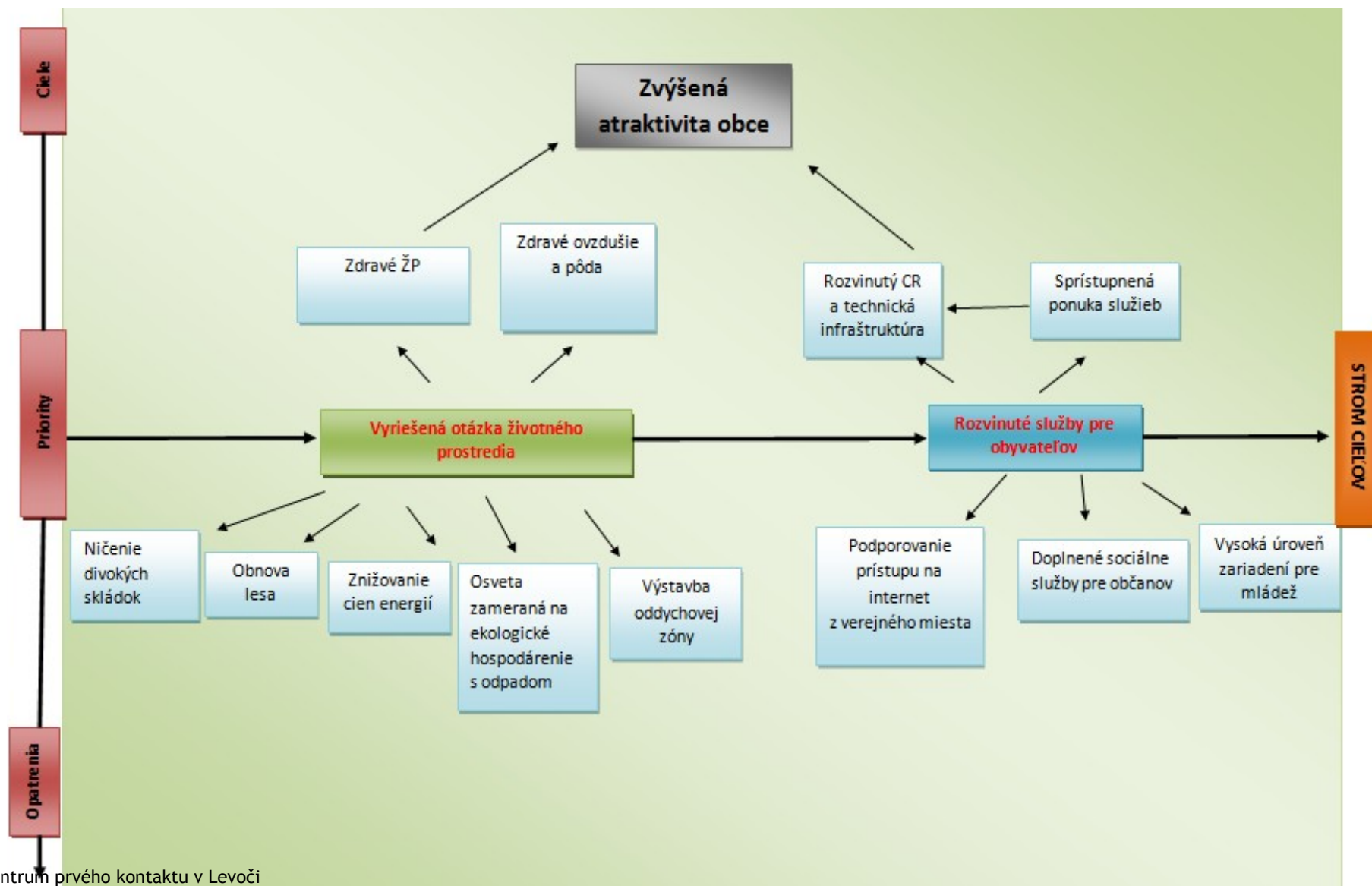
ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

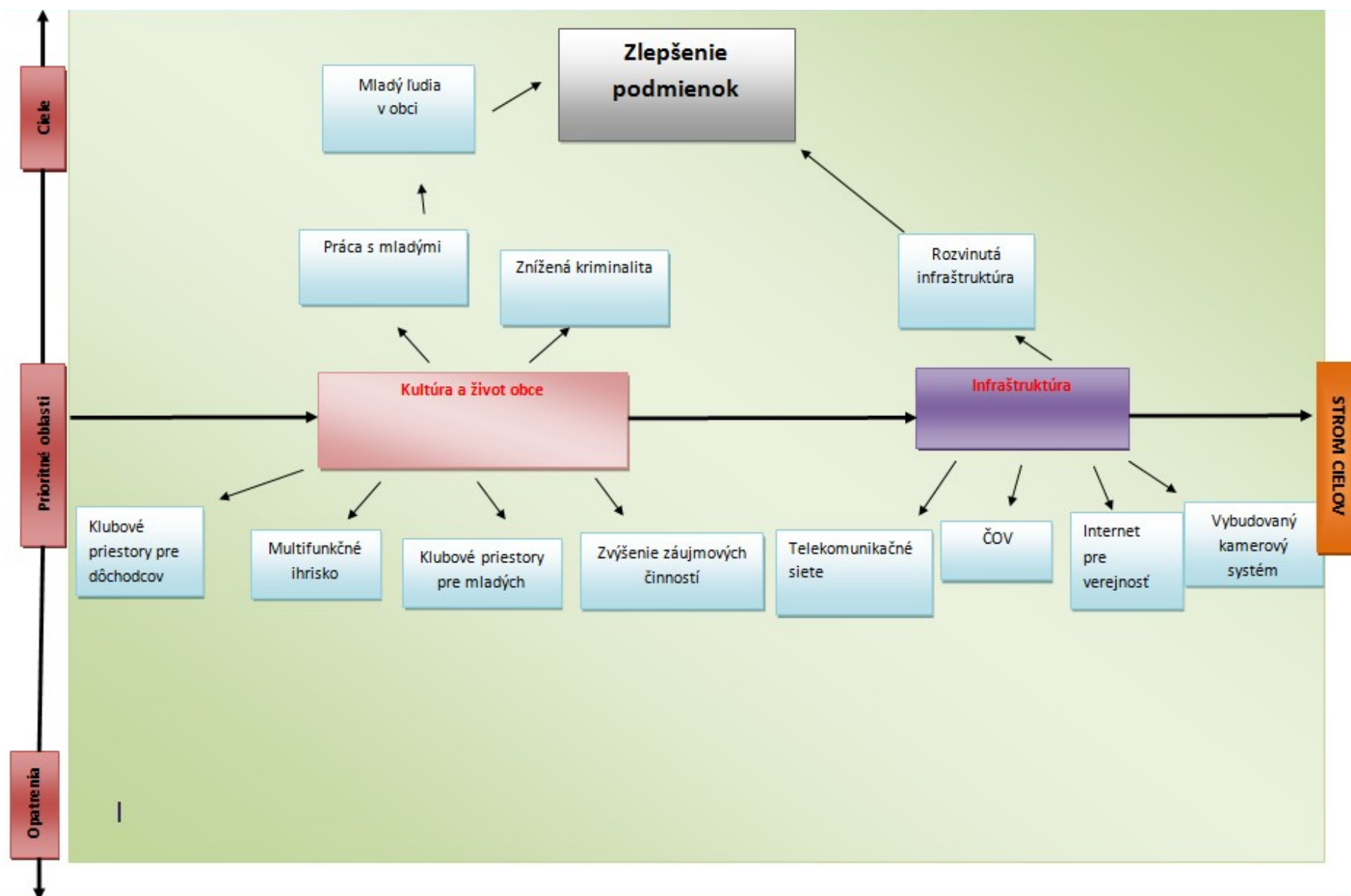
Stratégia sa musí vyjadriť ku všetkému , čo má životnú dôležitosť pre budúcnosť obce a jej obyvateľov. Stratégia je výsledkom procesu strategického plánovania.

VI. STROM PROBLÉMOV

VII. STROM CIEĽOV

VIII. STRATEGICKÝ CIEĽ A OPATRENIA

Cieľ rozvoja :

Cieľom rozvoja je vytvoriť podmienky pre všestranne kvalitný život občanov priamo v obci a to zlepšením stavu infraštruktúry, životného prostredia, v oblasti občianskej vybavenosti ako aj vytvorením podmienok pre rozvoj vidieckej turistiky. Konečným cieľom je dosiahnutie toho aby sa obec stala domovom a miestom pre plnohodnotný život jej obyvateľov.

ŠPECIFICKÉ CIELE (Priority)

Špecifický cieľ č.1	Investície do skvalitnenia a dobudovania infraštruktúry v obci
Špecifický cieľ č.2	Starostlivosť o životné prostredie
Špecifický cieľ č.3	Podpora občianskych aktivít obyvateľov pre rozvoj kultúrneho a spoločenského života

Špecifický cieľ č. 1: Investície do skvalitnenia a dobudovania infraštruktúry v obci

Zdôvodnenie: Od kvality infraštruktúry závisí aj kvalita a komfort bývania obyvateľov.

Jednou z hlavných priorít je výstavba ČOV a zlepšenie stavu verejných budov (materská škola). Po zlepšení stavu infraštruktúry možno očakávať aj zvýšenie atraktivity obce.

Opatrenia:

1. Rozvoj stavebnej činnosti v oblasti bývania na území obce
2. Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry
3. Rozvoj sociálnej infraštruktúry, vybavenosti a služieb

Opatrenie č. 1.1. Rozvoj stavebnej činnosti v oblasti bývania na území obce

Aktivity spojené s čiastočným eliminovaním nežiaducej migrácie najmä mladých ľudí

Aktivity (investície):

- 1.1.1 Tvorba doplnkov územného plánu
- 1.1.2 Príprava pozemkov na domovú prípadne bytovú výstavbu
- 1.1.3 Vybudovanie inžinierskych sietí a technickej vybavenosti pre bytovú výstavbu
- 1.1.4 Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov

Opatrenie č. 1.2. Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry

Aktivity zamerané na zlepšenie technickej infraštruktúry obce

Aktivity (investície):

 Riešenie technológie čistiare odpadových vôd podporou jej výstavby pre bodového znečisťovateľa alebo zabezpečenie zariadenia domových ČOV

 Vysporiadanie vlastníckych vzťahov ku pozemkom

 Podporovanie internetových transakcií na futbalovom ihrisku

 Vybavenie zavedenia optických káblov a výstavby telekomunikačných prijímačov

 Vybavenie obce verejným osvetlením

Opatrenie č. 1.3. Rozvoj sociálnej infraštruktúry, vybavenosti a služieb

Modernizácia a budovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry.

Aktivity (investície):

1.3.1 Výstavba areálu Zariadenia pre seniorov - domov dôchodcov v obci Kurimany

1.3.2 Výstavba viacúčelového športovo - rekreačného areálu

1.3.3 Rekonštrukcia interiéru materskej školy v obci Kurimany

1.3.4 Rekonštrukcia a modernizácia budov a objektov kultúrneho, historického a národného významu a jeho okolia

1.3.5 Výstavba a modernizácia zvonice

Špecifický cieľ č. 2: Starostlivosť o životné prostredie

Zdôvodnenie: Prvoradou úlohou bude ničenie divokých skládok, kde mi mala platiť pri odpadoch zásada že čo sa dá využiť nech sa využije a čo je nevyužiteľné treba zneškodniť. Starostlivosť o verejnú zeleň je dôležitým je takisto dôležitou prioritou pri skvalitňovaní ŽP. Dôležitou úlohou je zainteresovať občanov do problematiky ochrany životného prostredia a podporovať osvetu a vzdelávanie verejnosti v oblasti životného prostredia.

Opatrenia:

1. Zvýšiť environmentálne povedomie a kvalitu životného prostredia
2. Zvýšiť atraktivitu verejných priestranstiev v obci

Opatrenie č. 2.1. Zvýšiť environmentálne povedomie a kvalitu životného prostredia

Zvýšiť význam a miestne povedomie životnom prostredí obce

Aktivity (investície):

- 2.1.1Zavádzanie udržateľného a efektívneho hospodárenia s miestnymi zdrojmi
- 2.1.2Aktivity zamerané na likvidáciu čiernych skládok
- 2.1.3Zavádzanie využívania alternatívnych zdrojov energie (biomasa, bioplyn, solárne energie atď.) s ohľadom na úsporu energie
- 2.1.4Aktivity environmentálnej osvetu pre návštevníkov obce (tabule)
- 2.1.5Aktivity zamarené na zvýšenie environmentálneho povedomia detí a mládeže
- 2.1.6Aktivity zamerané na protipovodňové opatrenia
- 2.1.7Rekonštrukcia odvodňovacích rigolov
- 2.1.8Zelená obec, podpora využívania potrebných strojov k úspore energie a ochrany ŽP

Opatrenie č. 2.2. Zvýšiť atraktivitu verejných priestranstiev v obci

Cieľom je zlepšenie vzhľadu v obci

Aktivity (investície):

- 2.2.1 Obnova lesa výsadbou nových sadeníc a rekonštrukciou prístupových ciest
- 2.2.2 Vytvorenie oddychových zón
- 2.2.3 Podpora organizovania súťaží vo vzhľade domov a dvorov
- 2.2.4 Výsadba a údržba zelene v obci (zvýšiť celkovú plochu zelene v obci)

Špecifický cieľ č. 3: Podpora občianskych aktivít obyvateľov pre rozvoj kultúrneho a spoločenského života

Zdôvodnenie: Cieľom je vytvoriť také kultúrne, historické a spoločenské hodnoty a javy, ktoré budú kontinuálne pôsobiť v danom prostredí a budú predstavovať rozvojové impulzy nielen pre integráciu kultúrnohistorického povedomia občanov, ale aj návštevníkov cestovného ruchu. Ide o snahu reprezentovať že obec skutočne žije rozvíjaním svojich tradícií, kultúry a histórie.

Opatrenia:

1. Podporovanie voľnočasových aktivít obyvateľov obce
2. Podpora kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií v obci
3. Zvýšiť kvalitu verejných služieb

Opatrenie č. 3.1. Podporovanie voľnočasových aktivít obyvateľov obce

Cieľom je zvýšiť záujem obyvateľov obce o veci verejné.

Aktivity (investície):

- 3.1.1 Podpora existujúcich záujmových spolkov vhodným vybavením a zabezpečenie ďalšej klubovej činnosti pre deti, mládež, dospelých a seniorov
- 3.1.2 Organizovanie športových akcií pre deti a mládež
- 3.1.3 Prezentovanie záujmových činností obyvateľov obce
- 3.1.4 Pravidelné realizovanie táborov, škôl v prírode
- 3.1.5 Realizovanie výmenných stretnutí členov klubovej činnosti a ich vzájomnej prezentácie doma aj v zahraničí

Opatrenie č. 3.2. Podpora kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií v obci

Aktivity zamerané na zlepšenie zázemia miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií.

Aktivity (investície):

- 3.2.1 Zavedenie a organizovanie nových, pravidelných aj situačných folklórnych, kultúrnych a spoločenských podujatí
- 3.2.2 Podpora tradičnej remeselnej výroby
- 3.2.3 Tvorba a distribúcia publikácií o obci, kalendárov a pod.
- 3.2.4 Podpora vytvorenia folklórneho zoskupenia alebo ochotníckeho divadla

Opatrenie č. 3.3. Zvýšiť kvalitu verejných služieb

Aktivity zamerané na rozšírenie ponuky poskytovaných služieb za účelom dosiahnutia atraktívnosti územia. Zabezpečiť kvalitné služby, dostupné všetkým občanom ktoré budú napĺňať ich potreby.

Aktivity (investície):

- 3.3.1 Podpora podnikateľov v oblasti poskytovania služieb
- 3.3.2 Nákup novej techniky a strojov k údržbe verejných priestranstiev
- 3.3.3 Podporiť bezpečnosť obce zavedením nového kamerového systému

IX. AKČNÝ PLÁN

Akčný plán predstavuje opatrenia, ktorým sa naplňajú jednotlivé priority ktoré prospeievajú k naplneniu strategických cieľov rozvoja obce.

Časová náročnosť :

Nám stanovuje obdobie, kedy by mala začať realizácia projektu. Časová náročnosť je definovaná na základe stupnice:

1. - ihneď začať s projektom
2. - začať s projektom do 2 rokov
3. - v priebehu 3 - 5 rokov
4. - začať s realizáciou v priebehu trvania stratégie (do 10 rokov)

Finančná náročnosť:

Rozdeľuje finančnú náročnosť ktorú nám udáva rozpočtový interval :

1. rozpočet do 10 000 EUR (menej náročný projekt)
2. rozpočet do 40 000 EUR (náročný projekt)
3. rozpočet nad 40 000 EUR (vysoko náročný projekt)

Garant:

Určuje kto bude zodpovedný za realizáciu projektu.

Finančné zdroje:

Prestavuje z akých zdrojov bude daný projekt realizovaný.

Poznámka:

Predstavuje skutočnosť ak je nutné na určité činnosti, ktoré musia byť realizované aby sa projekt mohol začať realizovať (napr. majetko-právne vysporiadanie).

IX. AKČNÝ PLÁN

PRIORITA	OPATRENIE	NÁVRH PROJEKTU	ČASOVÁ NÁROČNOS Ť	FINANČNÁ NÁROČNOSŤ	GARANT	FINANČNÉ ZDROJE	POZNÁMKY
----------	-----------	----------------	-------------------------	-----------------------	--------	--------------------	----------

1. Investície do skvalitnenia a dobudovania infraštruktúry v obci	1.1 Rozvoj stavebnej činnosti v oblasti bývania na území obce	1.1.1 Tvorba doplnkov územného plánu	2	1	Obec	ŠR, Rozpočet samosprávy. EU fondy	-
		1.1.2 Príprava pozemkov na domovú prípadne bytovú výstavbu	2	3	Obec	ŠR, Rozpočet samosprávy. EU fondy	-
		1.1.3 Vybudovanie inžinierskych sietí a technickej vybavenosti pre bytovú výstavbu	3	3	Obec	ŠR, VSR, Rozpočet samosprávy, EU fondy	-
		1.1.4 Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov	2	3	Obec	ŠR, EU fondy	Po vystavaní kanalizácie
	1.2 Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry	1.2.1 Riešenie technológie čistiare odpadových vôd podporou jej výstavby pre bodového znečisťovateľa alebo zabezpečenie zariadenia domových ČOV	1	3	VSR, Obec	ŠR, EU fondy, Vodárenská spoločnosť	-
		1.2.2 Vysporiadanie vlastníckych vzťahov ku pozemkom	2	1	Obec	ŠR Rozpočet samosprávy, EU fondy	-
		1.2.3 Podporovanie internetových transakcií na futbalovom ihrisku	1	2	Obec, podnikatelia	Rozpočet samosprávy, ŠR, EU fondy	-
		1.2.4 Vybavenie v zavedenia optických káblov a výstavby telekomunikačných prijímačov	1	2	Obec, podnikatelia	Rozpočet samosprávy, ŠR, EU fondy	-
		1.2.5 Vybavenie obce verejným osvetlením	3	3	Obec	ŠR, Rozpočet samosprávy. EU fondy	-
	1.3 Rozvoj sociálnej infraštruktúry, vybavenosti a služieb	1.3.1 Výstavba areálu Zariadenia pre seniorov - domov dôchodcov v obci Kurimany	2	4	Obec	ŠR, Rozpočet samosprávy. EU fondy	-
		1.3.2 Výstavba viacúčelového športovo - rekreačného areálu	3	3	Obec	Rozpočet samosprávy, EU fondy, ŠR	-
		1.3.3 Rekonštrukcia interiéru materskej školy v obci Kurimany	2	3	Obec	Rozpočet samosprávy, EU fondy, ŠR	-
		1.3.4 Rekonštrukcia a modernizácia budov a objektov kultúrneho, historického a národného významu a jeho okolia	3	3	Obec	Rozpočet samosprávy, EU fondy, ŠR	-

2. Starostlivosť o životné prostredie	2.1 Zvýšiť environmentálne povedomie a kvalitu životného prostredia	2.1.1 Zavádzanie udržateľného a efektívneho hospodárenia s miestnymi zdrojmi	1	1	Obec	Rozpočet samosprávy	-
		2.1.2 Aktivity zamerané na likvidáciu čiernych skládok	1	1	Obec	ŠR (Program obnovy dediny, Environmentálny fond), Rozpočet samosprávy, EU fondy	-
		2.1.3 Zavádzanie využívania alternatívnych zdrojov energie (biomasa, bioplyn, solárne energie atď.) s ohľadom na úsporu energie	2	3	Obec	ŠR, EU fondy	-
		2.1.4 Aktivity environmentálnej osvetly pre návštevníkov obce	1	1	Obec	ŠR, Rozpočet samosprávy	-
		2.1.5 Aktivity zamerané na zvýšenie environmentálneho povedomia detí a mládeže	1	1	Obec	ŠR, Rozpočet samosprávy	-
		2.1.6 Aktivity zamerané na protipovodňové opatrenia	2	3	Obec	ŠR, Rozpočet samosprávy, EU fondy	-
		2.1.7 Rekonštrukcia odvodňovacích rigolov	2	3	Obec	ŠR, EU fondy, environmentálny fond	-
		2.1.8 Zelená obec, podpora využívania potrebných strojov k úspore energie a ochrany ŽP	2	3	Obec	ŠR, EU fondy, Súkromné zdroje	-
	2.2 Zvýšiť atraktivitu verejných priestranstiev v obci	2.2.1 Obnova lesa výsadbou nových sadeníc a rekonštrukciou prístupových ciest	3	3	Obec	ŠR, EU fondy, Rozpočet samosprávy	-
		2.2.2 Výstavba oddychových zón	3	2	Obec, podnikateli a	ŠR, Rozpočet samosprávy, Súkromné zdroje	Po vystavaní kanalizácie
		2.2.3 Podpora organizovania súťaží vo vzhľade domov a dvorov	1	1	Obec	Rozpočet samosprávy,	-

3. Podpora občianskych aktivít obyvateľov	3.1 Podporovanie voľnočasových aktivít obyvateľov obce	3.1.1 Podpora existujúcich záujmových spolkov vhodným vybavením a zabezpečenie ďalšej klubovej činnosti pre detí, mládež, dospelých a seniorov	3	2	Obec	ŠR, Rozpočet samosprávy, Súkromné zdroje, EU fondy	-
		3.1.2 Organizovanie športových akcií pre deti a mládež	2	1	Obec	Rozpočet samosprávy, Súkromné zdroje	-
		3.1.3 Prezentovanie záujmových činností obyvateľov obce	3	1	Obec, MAS	ŠR, Rozpočet samosprávy, EU fondy	-
		3.1.4 Pravidelné realizovanie táborov, škôl v prírode	2	1	Obec	Rozpočet samosprávy, Súkromné zdroje	-
		3.1.5 Realizovanie výmenných stretnutí členov klubovej činnosti a ich vzájomnej prezentácie doma aj v zahraničí	2	1	Obec	ŠR, Rozpočet samosprávy, EU fondy	-
	3.2 Podporovanie voľnočasových aktivít obyvateľov obce	3.2.1 Zavedenie a organizovanie nových, pravidelných aj situačných folklórnych, kultúrnych a spoločenských podujatí	1	1	Obec, MAS	ŠR, Rozpočet samosprávy, EU fondy	-
		3.2.2 Podpora tradičnej remeselnej výroby	2	1	Obec, MAS	Súkromné zdroje, ŠR, EU fondy, Podnikatelia	-
		3.2.3 Tvorba a distribúcia publikácií o obci, kalendárov a pod.	1	1	Obec, MAS	Podnikatelia, Rozpočet samosprávy, ŠR	-
		3.2.4 Podpora vytvorenia folklórneho zoskupenia alebo ochotníckeho divadla	2	1	Obec	Rozpočet samosprávy	-
	3.3 Zvýšiť kvalitu verejných služieb	3.3.1 Podpora podnikateľov v oblasti poskytovania služieb	3	1	Obec	ŠR, Rozpočet samosprávy, EU fondy	-
		3.3.2 Nákup novej techniky a strojov k údržbe verejných priestranstiev	2	3	Obec	ŠR, EU fondy	-
		3.3.3 Podporiť bezpečnosť obce zavedením nového kamerového systému	2	2	Obec	ŠR, Rozpočet samosprávy, EU fondy	-

X. FOTODOKUMENTÁCIA

**ZO STRETNUTIA PRI TVORBE PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KURIMANY**

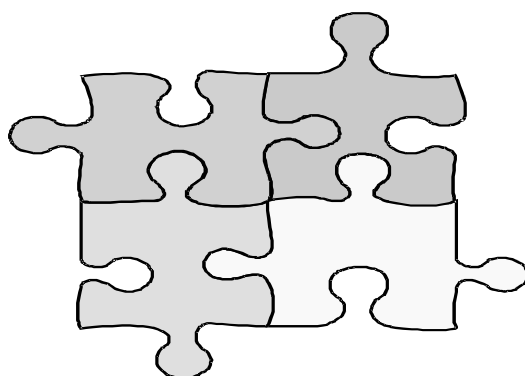
XI. MENNÝ ZOZNAM ĽUDÍ

**KTORÍ SA ZÚČASTNILI TVORBY SWOT ANALÝZY A PROBLÉMOVEJ ANALÝZY DŇA
12.05.2014 V OBCI KURIMANY**

1. Chlebovcová Miroslava, Mgr.
2. Záhradník Ján
3. Hricová Anna
4. Faltinová Lenka
5. Kuľaša Vladimír
6. Faltinová Marcela
7. Pavlík Peter, Ing.
8. Faltin Peter
9. Hricová Marta
10. Antal Štefan

I. ÚVOD.....	2
II. METODIKA TVORBY PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE	4
III. AUDIT ZDROJOV OBCE.....	7
A) Z HISTÓRIE OBCE.....	7
B) ANALÝZA SÚČASNEJ SITUÁCIE V OBCI	14
1 PRÍRODNÉ ZDROJE OBCE	16
1.1 Pôda.....	16
1.2 Nerastné suroviny.....	17
1.3 Lesy.....	17
1.4 Flóra a fauna.....	20
1.5 Voda.....	20
1.6 Chránené územia.....	20
1.7 Klimatické pomery.....	20
2 HISTORICKÉ A KULTÚRNE ZDROJE.....	20
3 AUDIT ĽUDSKÝCH ZDROJOV.....	23
3.1 Počet obyvateľov obce	23
3.2 Veková štruktúra obyvateľov obce Kurimany – členenie obyvateľstva podľa produktivity	25
3.3 Koeficient starnutia	27
3.4 Pohlavná štruktúra obyvateľov obce	27
3.5 Prirodzený prírastok obyvateľstva	28
3.6 Migrácia obyvateľstva	29
Graf 10: Migračné saldo.....	29
3.7 Celkový prírastok/úbytok obyvateľov obce	29
3.8 Štruktúra obyvateľstva podľa vierovyznania	30
3.9 Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti	31
3.10 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce	32
Podľa výsledkov SODB 2011 má najviac obyvateľov učňovské vzdelanie, tiež majú úplné stredné s maturitou a aj bez maturity, vysokoškolské má 6,07 %. Keďže v danom roku bolo do 15 rokov 64 obyvateľov a od 15 – 19 rokov 25 občanov, nie je celkom relevantný údaj o vzdelanostnej štruktúre, nanajvýš 8,71 % bol stav nezistený. Bližšiu špecifikáciu zobrazuje tabuľka.	32
Tabuľka 13: Vzdelanostná štruktúra obce.....	32
3.11 Spoločenské organizácie obce.....	32
Aktívny život pozostáva z činnosti viacerých spoločenských organizácií a klubov: telovýchovná jednota, dobrovoľný hasičský zbor, zväz telesne postihnutých, pohrebný podporný spolok, rímsko - katolícka farnosť, kresťanská spoločnosť DANIEL a detský spevácky zbor.....	32
3.12 Kultúra	32
4 MATERIÁLNE ZDROJE OBCE	33
4.1 Domový a bytový fond obce.....	33
4.2 Technická infraštruktúra obce	33
5 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA A SLUŽBY.....	36
5.1 Školské zariadenia.....	36
5.2. Kultúrne zariadenia.....	36
5.3 Športové zariadenia.....	36

5.4 Turistická infraštruktúra.....	37
5.5 Zdravotnícke zariadenia	37
6 EKONOMICKÉ ZDROJE OBCE.....	37
6.1 Zamestnanosť v obci.....	37
6.2 Podnikateľský sektor obce	38
6.3 Nezamestnanosť v obci	39
STRATEGICKÁ ČASŤ.....	40
IV. SWOT analýza.....	40
V. ANALÝZA PROBLÉMOV.....	43
VI. STROM PROBLÉMOV.....	46
VII. STROM CIEĽOV.....	47
VIII. STRATEGICKÝ CIEĽ A OPATRENIA.....	49
IX. AKČNÝ PLÁN.....	54
IX. AKČNÝ PLÁN.....	55
X. FOTODOKUMENTÁCIA	59
XI. MENNÝ ZOZNAM ĽUDÍ.....	60
Obsah.....	62
Obsah.....	62

Prílohová časť PHSR

DOTAZNÍK